

บทที่ 4

การจำแนกประเภทคำลักษณนามในภาษาเขียน

ในบทนี้ผู้วิจัยจะเสนอการจำแนกประเภทคำลักษณนามในภาษาเขียนออกเป็นประเภทใหญ่และประเภทย่อยลงไปตามลำดับโดยใช้เกณฑ์ทางความหมาย ในการจำแนกประเภทคำลักษณนามในลำดับแรกสุดใช้เกณฑ์ทางความหมายที่แสดงหน้าที่ของคำลักษณนามที่มีต่อคำนาม ทั้งนี้เพราะจากการศึกษาข้อมูลของผู้วิจัยพบว่า คำลักษณนามในภาษาเขียนสามารถแสดงให้เห็นแง่มุมที่ต่างกันของสิ่งที่คำนามอ้างถึง เช่น จำแนกนับสิ่ง แสดงส่วนย่อยของสิ่ง และแสดงกลุ่มของสิ่ง เป็นต้น ด้วยเกณฑ์ดังกล่าว ทำให้สามารถจำแนกคำลักษณนามในภาษาเขียนออกเป็น 5 ประเภทใหญ่ได้ดังนี้

- 1) ลักษณนามนับหน่วย เป็นลักษณนามที่ใช้จำแนกนับสิ่งที่คำนามอ้างถึงเป็นหน่วย ๆ
- 2) ลักษณนามแสดงส่วนย่อย เป็นลักษณนามที่ใช้แสดงส่วนประกอบ ส่วนย่อย หรือส่วนที่ได้จากการแบ่งสิ่งที่คำนามอ้างถึงออกเป็นส่วนที่เล็กลง
- 3) ลักษณนามแสดงกลุ่ม เป็นลักษณนามที่ใช้แสดงกลุ่มของสิ่งที่คำนามอ้างถึง แสดงว่าสิ่งนั้น ๆ รวมกันตั้งแต่จำนวนสองขึ้นไป
- 4) ลักษณนามหน่วยวัด เป็นลักษณนามที่ใช้วัดคุณสมบัติบางอย่างของสิ่งที่คำนามอ้างถึง ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวไม่สามารถจำแนกนับเป็นหน่วย ๆ ได้ เช่น ความยาว น้ำหนัก และราคาของสิ่งของ
- 5) ลักษณนามประเภท เป็นลักษณนามที่ใช้แสดงการจำแนกสิ่งที่คำนามอ้างถึงออกเป็นประเภท แบบ ย่อย หรือชนิด

ผู้วิจัยจะกล่าวถึงลักษณนามแต่ละประเภทข้างต้นอย่างละเอียดเป็นตอนๆตามลำดับคือ ลักษณนามนับหน่วย (4.2) ลักษณนามแสดงส่วนย่อย (4.3) ลักษณนามแสดงกลุ่ม (4.4) ลักษณนามหน่วยวัด (4.5) และลักษณนามประเภท (4.6)

ในคำอธิบายของแต่ละตอน จะแสดงให้เห็นว่าลักษณนามแต่ละประเภทมีหน้าที่ต่อคำนามอย่างไร เกิดร่วมกับคำนามคำใด หรือชนิดใด และสามารถจำแนกเป็นประเภทย่อย

อะไรได้บ้าง นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะได้กำหนดอรรถลักษณะสำหรับลักษณะนามแต่ละประเภทไว้ในคำอธิบายด้วย

นอกจากนี้ ในตอนต้นของคำอธิบายลักษณะนามแต่ละประเภทในแต่ละตอนจะมีแผนภูมิต้นไม้แสดงไว้ โดยแผนภูมิดังกล่าวจะแสดงให้เห็นการจำแนกประเภทคำลักษณะนามจากประเภทใหญ่เป็นประเภทย่อยเป็นลำดับลดหลั่นกัน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้แสดงอรรถลักษณะทั้งหมดที่กำหนดให้สำหรับลักษณะนามแต่ละประเภทที่จำแนกได้ และรายการคำลักษณะนามทุกคำที่อยู่ในประเภทดังกล่าวด้วย

แต่ก่อนที่ผู้วิจัยจะเสนอรายละเอียดของลักษณะนามแต่ละประเภทนั้น ผู้วิจัยจะกล่าวถึงหลักการเบื้องต้นในการจำแนกประเภทคำลักษณะนาม และหลักการในการเสนออรรถลักษณะเป็นตอนที่ 1 (4.1) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 หลักการเบื้องต้น

4.1.1 หลักการในการจำแนกประเภทคำลักษณะนาม

ในการจำแนกประเภทคำลักษณะนามประเภทใหญ่ ออกเป็นประเภทย่อยนั้น ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ทางความหมายในการจำแนก เกณฑ์ทางความหมายดังกล่าวมี 2 ชนิด ดังนี้

1) ลักษณะเด่นทางความหมายของกลุ่มคำนามหรือคำนามคำใดคำหนึ่ง โดยเฉพาะที่ลักษณะนามแต่ละประเภทเกิดร่วมด้วย

ลักษณะนามทุกคำต้องเกิดร่วมกับคำนามคำใดคำหนึ่ง หรือคำนามกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เกณฑ์ทางความหมายชนิดนี้จะแสดงว่า ลักษณะนามสามารถเกิดร่วมกับคำนามใด หรือกลุ่มนามที่มีลักษณะเด่นทางความหมายใด เช่น ลักษณะนามแสดงกลุ่มของพืช (ดูแผนภูมิที่ 7 หน้า ๗๐) มีอยู่ 3 คำ คือ po1 bo๖ และ dzop๔ ลักษณะนามแต่ละคำเกิดร่วมกับคำนามที่อ้างถึงพืชในลักษณะต่างๆกันคือ ลักษณะนาม po๑ เกิดร่วมกับคำนามที่อ้างถึงพืชที่มีลำต้นตรง ลักษณะนาม pho๑ เกิดร่วมกับคำนามที่อ้างถึงพืชที่มีลำต้นเลื้อย และลักษณะนาม dzop๔ สามารถเกิดร่วมกับคำนามที่อ้างถึงพืชทุกชนิด ทั้งที่มีลำต้นตรงและลำต้นเลื้อย นั่นหมายความว่า ลักษณะนามแสดงกลุ่มของพืช สามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภทย่อย คือ ประเภทที่เกิดกับคำนามที่อ้างถึงพืชลำต้นตรง ประเภทที่เกิดกับคำนามที่อ้างถึงพืชลำต้นเลื้อย และประเภทที่เกิดกับคำนามที่อ้างถึงพืชไม่ระบุชนิด (ดู 4.4.2.1.1.5)

2) ความหมายเฉพาะของคำลักษณนาม ลักษณนามทุกคำมีคุณสมบัติเหมือนกันประการหนึ่งคือ แสดงแง่มุมในการมองสิ่งที่คำนามอ้างอิง คุณสมบัติดังกล่าวทำให้สามารถแบ่งคำลักษณนามออกเป็นประเภทใหญ่สุด 5 ประเภท คือ ลักษณนามนับหน่วย ลักษณนามแสดงส่วนย่อย ลักษณนามแสดงกลุ่ม ลักษณนามหน่วยวัด และลักษณนามประเภท คุณสมบัติเหล่านี้ถือว่าเป็นความหมายประจำตัวของลักษณนามเอง นอกจากนี้ ลักษณนามบางคำยังมีความหมายเฉพาะแยกย่อยลงไปอีก เป็นความหมายพิเศษที่ให้รายละเอียดบางอย่างเพิ่มเติมแก่คำนามที่เกิดร่วม เช่น ลักษณนามแสดงกลุ่มของสิ่ง (ดูแผนภูมิที่ 7 หน้า 70) สามารถจำแนกตามความหมายพิเศษของลักษณนามเองได้ 2 ประเภท คือ ลักษณนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่มีจำนวนเพียงสอง และลักษณนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่มีจำนวนมากกว่าสอง ซึ่งความหมายเกี่ยวกับจำนวนของคำนามที่เกิดร่วมจะเป็นความหมายเฉพาะของลักษณนามที่แสดงต่อคำนามที่เกิดร่วม (ดู 4.4.1 และ 4.4.2)

4.1.2 รูปแบบและประเภทของอรรถลักษณะที่ใช้

4.1.2.1 รูปแบบของอรรถลักษณะ

อรรถลักษณะที่เสนอในงานวิจัยนี้ เป็นอรรถลักษณะชนิดพรรณนา (descriptive feature) อรรถลักษณะชนิดนี้จะบอกให้ทราบว่า คำมีคุณสมบัติอะไร อรรถลักษณะชนิดพรรณนาจะไม่มีเครื่องหมาย + หรือ - นำหน้า ดังเช่น อรรถลักษณะชนิดเปรียบเทียบ (contrastive feature) (ดู 3.2) เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกใช้อรรถลักษณะพรรณนาและไม่ใช้อรรถลักษณะเปรียบเทียบ ดังที่ใช้ในงานวิจัยเรื่องคำลักษณนามในอดีต มีดังนี้

1) ในกรณีที่ประเภทของลักษณนามสามารถจำแนกออกเป็นประเภทย่อยได้ 2 ประเภท ลักษณนาม 2 ประเภทย่อยนั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นคู่ตรงข้าม (opposites) กันเสมอไป เช่น ลักษณนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่เป็นรูปธรรมซึ่งนับได้ สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภทย่อยคือ ลักษณนามแสดงกลุ่มของสิ่งทีรวมกันเป็นกอง (4.4.2.3.1) ลักษณนามแสดงกลุ่มของสิ่งทีรวมกันเป็นแถว (4.4.2.3.2) จะเห็นว่า ถ้าเรากำหนดอรรถลักษณะสำหรับลักษณนามทั้ง 2 ประเภทด้วยอรรถลักษณะเปรียบเทียบ คือให้ลักษณนามแสดงกลุ่มของสิ่งทีรวมกันเป็นแถว มีอรรถลักษณะ [+แถว] และให้ลักษณนามแสดงกลุ่มของสิ่งทีรวมกันเป็นกอง มีอรรถลักษณะ [-แถว] ผู้อ่านจะไม่สามารถทราบได้ว่า [-แถว] ในที่นี้คืออะไร เพราะการรวมกลุ่มของสิ่งนอกจากจะมีรูปแบบเป็นแถวแล้ว อาจจะเป็นรูปแบบอื่นได้อีก เช่น เป็นตั้ง เป็นแถบ หรือ เป็นกอง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการระบุความหมายของ [-แถว] ด้วยคำอธิบายว่า หมายถึงเฉพาะกลุ่มของสิ่งในรูปกองเท่านั้น เนื่องจากอรรถลักษณะ

[-แถว] ไม่ได้สื่อว่าเป็นการจัดรูปแบบของกลุ่มแบบใด จึงเป็นการเหมาะสมกว่าที่จะใช้
 อรรถลักษณะแบบพรรณนาเพื่อแสดงว่ากลุ่มของสิ่งมีการจัดรูปแบบใดบ้าง นั่นคือ อรรถลักษณะ
 [แถว] และ [กอง] จากตัวอย่างที่แสดงจะเห็นได้ว่า ในกรณีนี้ แม้ว่าการใช้อรรถลักษณะ
 เปรียบต่างจะช่วยในการประหัตอรรถลักษณะก็จริงแต่ก็ยังไม่สามารถเจาะจงความหมายที่แน่นอน
 สำหรับลักษณะนามที่มีค่าของอรรถลักษณะเป็นลบได้เนื่องจากว่า ลักษณะนามทั้ง 2 ประเภท ไม่ได้
 มีความหมายที่เป็นคู่ตรงกันข้ามกันดังกล่าวแล้ว

2) ลักษณะนามบางประเภทในภาษาเมียน สามารถจำแนกออก
 เป็นประเภทย่อยได้มากกว่า 2 ประเภท ตัวอย่างเช่น ลักษณะนามแสดงกลุ่มของพืชสามารถ
 จำแนกออกเป็นประเภทย่อยได้ 3 ประเภท เช่น ลักษณะนามแสดงกลุ่มของพืชลำต้นตรง
 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของพืชลำต้นเลื้อย และลักษณะนามแสดงกลุ่มของพืชไม่ระบุชนิด จะเห็น
 ได้ว่า พืชต่าง ๆ เหล่านั้น เป็นประเภทต่าง ๆ ของพืชซึ่งมีคุณสมบัติไม่เหมือนกัน แต่ไม่ได้
 หมายความว่าสิ่งเหล่านั้นมีคุณสมบัติตรงข้ามกัน ทั้งนี้เนื่องจากคุณสมบัติตรงข้ามกันให้ความหมาย
 เป็นนัยว่า มีสิ่งอยู่เพียง 2 สิ่ง หรือทางเลือกเพียง 2 ทางเลือกที่อยู่กันคนละขั้ว (pole)
 และสิ่ง 2 สิ่ง หรือทางเลือก 2 ทางเลือกนั้นมีคุณสมบัติต่างกัน ซึ่งคุณสมบัติต่างกันของสิ่งที่มี
 อยู่เพียง 2 สิ่งนั้น เรียกว่า คุณสมบัติตรงกันข้าม (opposition) เช่นในเรื่องของการ
 ประเมินผลการสอบมีทางเลือกอยู่ 2 ทางคือ ผ่านกับตก ในกรณีที่มียู่เพียง 2 ทางเลือกนั้น
 เป็นการเหมาะสมที่จะใช้อรรถลักษณะแบบเปรียบเทียบในการแสดงเพื่อเป็นการประหัตอรรถลักษณะ
 เช่น [+สอบผ่าน] กับ [-สอบผ่าน] เราสามารถตีความอรรถลักษณะ [-สอบผ่าน] ได้ว่าเป็น
 การสอบตกเนื่องจากเป็นที่ทราบกันดีว่าการประเมินผลการสอบมีอยู่เพียง 2 ทางเลือกที่ตรง
 ข้ามกัน ดังนั้นอรรถลักษณะแบบเปรียบเทียบจึงเหมาะสมสำหรับการจำแนกองค์ประกอบออกเป็น
 2 ส่วนย่อยเท่านั้น ในกรณีที่มียุ่องค์ประกอบมากกว่าสอง เช่น สิ่งมีชีวิต ซึ่งสามารถจำแนกเป็น
 คน สัตว์และพืช จะไม่มีทางทราบเลขว่ อรรถลักษณะ [-คน] จะมีความหมายจริง ๆ ว่า
 อย่างไร นั่นคือไม่มีทางทราบว่า อรรถลักษณะ [-คน] หมายความว่า [+สัตว์] หรือ [+พืช]
 ดังนั้นในการแสดงอรรถลักษณะจึงต้องบอกว่าแต่ละองค์ประกอบคืออะไร แทนที่จะบอกว่าไม่ใช่
 อะไร การระบุว่าแต่ละองค์ประกอบคืออะไรนั้น เป็นการใช่วิธีการพรรณนาคุณสมบัติไม่ใช่การ
 เปรียบต่างคุณสมบัติ ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องใส่เครื่องหมายใด ๆ ข้างหน้าอรรถลักษณะ

ในการแสดงคุณสมบัติของลักษณะนามในภาษาเมียนนั้น ผู้วิจัยมี
 ความเห็นว่านอกจากอรรถลักษณะแบบเปรียบเทียบจะไม่ช่วยในการประหัตอรรถลักษณะแล้ว ยัง
 อาจจะทำให้เกิดปัญหาความไม่ชัดเจนทางความหมายอีกประการหนึ่งด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือก
 ที่จะใช้อรรถลักษณะแบบพรรณนา เพื่อขจัดปัญหาดังกล่าว ส่วนในกรณีที่ลักษณะนามประเภทหนึ่งมี

ความหมายตรงข้ามกับลักษณะนามอีกประเภทหนึ่งเช่น ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับสิ่งชนิดใดชนิดหนึ่งจำแนกเป็นลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับสิ่งมีชีวิต และ ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับสิ่งไม่มีชีวิต ผู้วิจัยจะใช้คำว่า "ไม่" หน้าอรรถลักษณะเพื่อแสดงความแตกต่างของลักษณะนามทั้งสองประเภทเป็น [มีชีวิต] และ [ไม่มีชีวิต]

4.1.2.2 ประเภทของอรรถลักษณะ

ดังได้กล่าวไว้ใน 4.1.1 ว่าผู้วิจัยใช้เกณฑ์จำแนกประเภทคำลักษณะนามโดยพิจารณาจากความหมายของคำลักษณะนาม และความหมายของคำนามนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดประเภทของอรรถลักษณะให้สอดคล้องกับเกณฑ์ดังกล่าว ดังนี้

4.1.2.2.1 อรรถลักษณะของคำนาม ซึ่งจำแนกได้ 2 ประเภทคือ

4.1.2.2.1.1 อรรถลักษณะแสดงชนิดหรือลักษณะเด่นทางความหมายของกลุ่มคำนามที่เกิดร่วมกับลักษณะนาม เช่น ถ้าลักษณะนามเกิดร่วมกับคำนามจำนวนหนึ่งซึ่งมีรูปร่างยาวเป็นลักษณะเด่น ผู้วิจัยก็จะกำหนดอรรถลักษณะ [ยาว] ให้เป็นอรรถลักษณะของกลุ่มของนามที่ลักษณะนามนั้น ๆ เกิดร่วมด้วย

4.1.2.2.1.2 อรรถลักษณะแสดงคำนามเพียงคำเดียวที่ลักษณะนามเกิดร่วมด้วย ลักษณะนามบางคำจะเกิดร่วมกับคำนามเพียงคำใดคำหนึ่งเท่านั้น เช่น ลักษณะนาม kwə:5 เกิดร่วมกับคำนาม təw6 ซึ่งแปลว่า "ไฟ" เพียงคำเดียวในกรณีนี้ ผู้วิจัยจะเสน่อรรถลักษณะ [təw6 "ไฟ"] ให้เป็นอรรถลักษณะของนามที่ลักษณะนามนั้น ๆ เกิดร่วมด้วย

4.1.2.2.2 อรรถลักษณะของคำลักษณะนาม ตามที่ได้กล่าวใน 4.1.1 ว่า ลักษณะนามบางประเภทหรือบางคำจะมีความหมายเฉพาะตัวอยู่แล้ว ซึ่งความหมายดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นความหมายที่แสดงหน้าที่ของลักษณะนาม เช่น ความหมายแสดงว่าลักษณะนามมีหน้าที่ในการนับหน่วย จะมีอรรถลักษณะ [นับหน่วย] ลักษณะนามที่มีหน้าที่แสดงส่วนย่อยของสิ่งที่คำนามอ้างถึง จะมีอรรถลักษณะ [ส่วนย่อย] เป็นต้น

ในการแสดงความแตกต่างระหว่างอรรถลักษณะของคำนาม และ อรรถลักษณะของลักษณะนาม ผู้วิจัยจะใช้อักษรย่อ น ซึ่งแทนคำว่า "นาม" กำกับที่มุมขวาของอรรถลักษณะของนาม และอักษรย่อ ล ซึ่งแทนคำว่า "ลักษณะนาม" กำกับที่มุมขวาของอรรถลักษณะของลักษณะนามดังตัวอย่างต่อไปนี้

[ยาว]^น แสดงว่าเป็นอรรถลักษณะของคำนาม นั่นคือ ลักษณะนามคำใดคำหนึ่งจะเกิดร่วมกับกลุ่มของนามที่มีรูปร่างยาว เป็นลักษณะเด่น

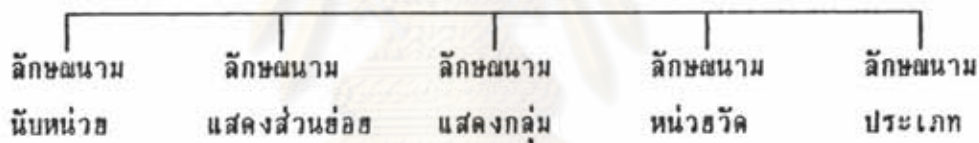
[นับหน่วย]" แสดงว่าเป็นอรรถลักษณะของคำลักษณะนาม นั่นคือ ลักษณะนามคำใดคำหนึ่งมีหน้าที่จำแนกนับนามที่เกิดร่วมกับลักษณะนามนั้นออกเป็นหน่วย ๆ

ในตอนต่อไปผู้วิจัยจะได้แสดงประเภทของลักษณะนามทั้ง 5 ประเภท พร้อมแผนภูมิ และคำอธิบายพร้อมกับการเสนออรรถลักษณะโดยละเอียดดังต่อไปนี้

ลักษณะนามในภาษาเมียนสามารถจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่และประเภทย่อยลดหลั่นกันไปตามลำดับซึ่งแสดงได้ด้วยแผนภูมิต้นไม้ ในลำดับแรกสุดผู้วิจัยจะจำแนกลักษณะนามออกเป็นประเภทใหญ่สุดโดยพิจารณาจากหน้าที่ที่ลักษณะนามมีต่อคำนาม ซึ่งสามารถจำแนกลักษณะนามได้ 5 ประเภท ดังแสดงด้วยแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4 : แสดงการจำแนกประเภทคำลักษณะนามในภาษาเมียนเป็นประเภทใหญ่

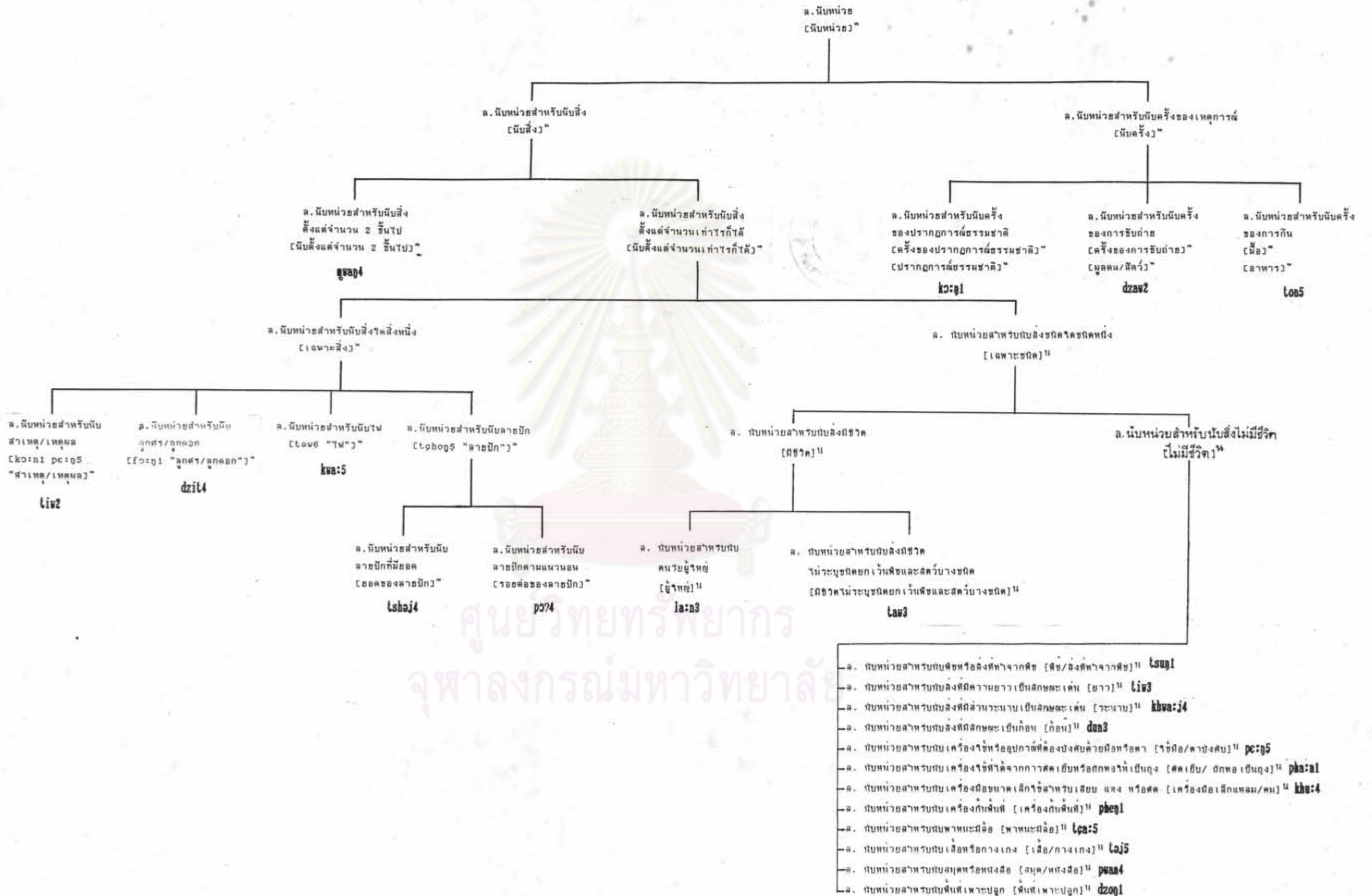
ลักษณะนามในภาษาเมียน

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ลักษณะนามแต่ละประเภทข้างต้นโดยละเอียดในตอนที่ 4.2 ถึง ตอนที่ 4.6 โดยจะแสดงประเภทย่อยที่ลดหลั่นกันไปของลักษณะนามแต่ละประเภทดังนี้

4.2 ลักษณะนามนับหน่วย

ในลำดับแรกสุด ลักษณะนามนับหน่วยสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภทคือ ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับสิ่ง และ ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับครั้งของเหตุการณ์ จากนั้น ลักษณะนามนับหน่วยทั้ง 2 ประเภท ยังสามารถจำแนกออกเป็นประเภทย่อยต่าง ๆ ได้ดังแสดงด้วยแผนภูมิและคำอธิบายต่อไปนี้

4.2.1 ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับสิ่ง ลักษณะนามประเภทนี้ใช้จำแนกนับสิ่งที่คำนวณ อ้างถึงทีละ 1 หน่วย "สิ่ง" ในที่นี้หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่มีรูปซึ่งมีคุณสมบัติแยกเป็นหน่วย ๆ ให้เห็นอย่างชัดเจน เช่น คน สัตว์ พืช และสิ่งที่ไม่มียูบ เช่น ความคิด ความฝัน สิ่งที่มีรูป อาจเป็นสิ่งมีชีวิต เช่น คน สัตว์ พืช หรือสิ่งไม่มีชีวิต เช่น ใบไม้ โต๊ะ บ้าน ดวงอาทิตย์ เนื่องจากสิ่งที่มีรูปมีคุณสมบัติแยกเป็นหน่วย ๆ เราจึงสามารถนับสิ่งเหล่านั้นทีละหน่วยได้ ในกรณีนี้ หน่วยของสิ่งใดที่มีรูปจะหมายถึงสิ่งนั้นมีจำนวน 1 และต้องอยู่ในลักษณะเต็มรูป คือ ไม่ได้ถูกแบ่ง แยก หรือตัดทอนออกเป็นส่วนย่อย ตัวอย่างเช่น 1 หน่วย ของสิ่งที่เรียกว่า "ต้นไม้" จะหมายถึงต้นไม้ทั้งต้นที่มีส่วนประกอบครบถ้วนโดยเฉพาะส่วนรากลำต้นและใบ ส่วนสิ่งที่ไม่มียูบนั้นสามารถจำแนกนับเป็นหน่วยได้เฉพาะในกรณีที่สิ่งไม่มีรูปนั้นเป็นสิ่งที่มีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีความต่อเนื่องกัน เช่น ความคิด ความฝัน เราจะจำแนกนับความคิด หรือ ความฝันเป็น 1 หน่วยได้ ในกรณีที่ ความคิด หรือ ความฝันนั้น มีเนื้อหาอย่างใดอย่างหนึ่งที่ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกันนั้นก็จะแยกนับเป็นอีก 1 หน่วย อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [นับสิ่ง]" ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกออกเป็นประเภทย่อยตามจำนวนของสิ่งที่เรานับได้ 2 ประเภทคือ

4.2.1.1 ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับสิ่งตั้งแต่จำนวน 2 ขึ้นไป เป็นลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งที่เป็นคนเท่านั้น และใช้จำแนกนับคนที่มีจำนวนตั้งแต่ 2 ขึ้นไป นอกจากนี้ลักษณะนามประเภทนี้จะแสดงว่าคนที่ได้รับการจำแนกนับนั้นมีความสัมพันธ์ทางครอบครัวอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ มีความสัมพันธ์เป็นสามี-ภรรยา หรือ เป็นพ่อ-แม่-ลูกกัน อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [นับตั้งแต่จำนวน 2 ขึ้นไป]" และ [คน]" ลักษณะนามประเภทนี้พบเพียงคำเดียวคือ หมู่๗๔ และปรากฏได้เฉพาะกับคำนามเมื่อนักหมายถึงคน เช่น คนเมือง คนไทย

4.2.1.2 ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับสิ่งตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้ ลักษณะนามประเภทนี้ใช้จำแนกนับสิ่งใดที่สิ่งนั้นจะมีจำนวนเท่าไรก็ได้ อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]" ลักษณะนามประเภทนี้จำแนกเป็นประเภทย่อยได้ 2 ประเภท โดยใช้เกณฑ์ว่า ลักษณะนามจำแนกนับสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ หรือจำแนกนับสิ่งชนิดใดชนิดหนึ่งโดยเฉพาะ ดังมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1.2.1 ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นลักษณะนามที่ใช้จำแนกนับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพียงสิ่งเดียว อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [เฉพาะสิ่ง]" ลักษณะนามประเภทนี้ จำแนกออกเป็น 4 ประเภทย่อยคือ

4.2.1.2.1.1 ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับสาเหตุหรือเหตุผล เป็น ลักษณะนามที่เกิดกับนาม $kwə:n1\ pe:ŋ5$ "สาเหตุ/เหตุผล" ได้เพียงคำเดียวได้แก่ ลักษณะนาม $tiw2$ มีอรรถลักษณะ $[kwə:n1pe:ŋ5$ "สาเหตุ/เหตุผล"]"

4.2.1.2.1.2 ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับลูกศรหรือลูกดอก เป็นลักษณะนามที่เกิดกับคำนาม $fə:ŋ1$ "ลูกศร/ลูกดอก" ได้เพียงคำเดียวได้แก่ ลักษณะนาม $dzit4$ มีอรรถลักษณะ $[fə:ŋ1$ "ลูกศร/ลูกดอก"]"

4.2.1.2.1.3 ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับไฟ หมายถึง ลักษณะนามที่เกิดกับนาม $təw6$ "ไฟ" ได้เพียงคำเดียว โดยจะหมายถึงไฟที่คนจุดขึ้นเป็นกอง ได้แก่ ลักษณะนาม $kwa:5$ มีอรรถลักษณะ $[təw6$ "ไฟ"]"

4.2.1.2.1.4 ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับลวชปัก เป็นลักษณะนามที่ใช้จำแนกนับลวชปัก สิ่งที่ทำให้ลวชปักมีคุณสมบัตินับได้คือ รูปร่างหรือลักษณะของลวชปักเอง อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [ลวชปัก]" ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกออกเป็นประเภทย่อยตาม รูปร่าง หรือลักษณะของลวชปักได้ 2 ประเภทคือ

4.2.1.2.1.4.1 ลักษณะนามสำหรับนับลวชปักที่มียอด ลักษณะนามประเภทนี้ใช้จำแนกนับลวชปักซึ่งเป็นลวชปักในแนวตั้งและมียอดให้เห็นเด่นชัดดังภาพที่ 1 การนับลวชปักจะนับตามยอดของลวชปัก ลักษณะนามประเภทนี้นอกจากจะจำแนกนับลวชปักแล้ว ยังแสดงว่าลวชปักนั้นเป็นลวชปักชนิดที่มียอด ดังนั้นลักษณะนามชนิดนี้จึงมีอรรถลักษณะเฉพาะของตัวเองด้วยคือ [ยอดของลวชปัก]" ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ $tshəj4$

ภาพที่ 1 : แสดงลวชปักที่เป็นยอด

4.2.1.2.1.4.2 ลักษณะนามสำหรับนับลวชปักคานวนอน ลักษณะนามประเภทนี้ใช้จำแนกนับลวชปักซึ่งเรียงต่อกันไปตามแนวนอนดังภาพที่ 2 ลวชปักชนิดนี้เป็นลวชปักที่ปักสลับลวชกันไป การนับลวชปักชนิดนี้จะนับตามรอยต่อระหว่างลวชสองลวช ดังนั้นลักษณะนามชนิดนี้จะมีอรรถลักษณะเฉพาะของตัวเองด้วยคือ [รอยต่อของลวชปัก]" หมายความว่าลวชปักลวชหนึ่งต้องมีรอยต่อกับลวชปักอีกลวชหนึ่ง ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ $pwə74$

ภาพที่ 2 : แสดงลายปักตามแนวนอน

4.2.1.2.2 ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับสิ่งชนิดใดชนิดหนึ่ง
ลักษณะนามประเภทนี้ ใช้จำแนกนับสิ่งที่มีลักษณะเด่นบางอย่างร่วมกันหรือสิ่งที่ถูกจัดอยู่ในประเภท
เดียวกัน เช่น ลักษณะนามนับหน่วยที่ใช้จำแนกนับสิ่งที่มีความยาวเป็นลักษณะเด่น เช่น เชือก
กระดุก ถนนวน เรื่องราวและเพลง เป็นต้น อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [เฉพาะชนิด]
ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกออกเป็นประเภทย่อย โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาเกี่ยวกับชนิด
ของสิ่ง ได้ 2 ประเภทคือ

4.2.1.2.2.1 ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับสิ่ง
มีชีวิต ลักษณะนามประเภทนี้ ใช้จำแนกนับสิ่งมีชีวิตซึ่งหมายถึง คน สัตว์ 4 ขา และปลา
อรรถลักษณะที่กำหนดให้สำหรับลักษณะนามประเภทนี้คือ [มีชีวิต] (ดู 4.2.1.2.2.1.2)
ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกออกเป็นประเภทย่อยตามชนิดของสิ่งได้ 2 ประเภทคือ

4.2.1.2.2.1.1 ลักษณะนามนับ
หน่วยสำหรับนับคนวัยผู้ใหญ่ เป็นลักษณะนามที่ใช้จำแนกนับคนที่มีอายุประมาณ 25 ปี ขึ้นไป
ได้แก่ ลักษณะนาม la:n3 มีอรรถลักษณะ [ผู้ใหญ่] ปรากฏกับคำนามเหมือนที่หมายถึง คน
คนไทย คนเมือง เป็นต้น

4.2.1.2.2.1.2 ลักษณะนามนับ
หน่วยสำหรับนับสิ่งมีชีวิตไม่ระบุชนิดยกเว้นพืชและสัตว์บางชนิด เป็นลักษณะนามที่ใช้จำแนกนับสิ่ง
มีชีวิตดังที่กล่าวไว้ใน 4.2.1.2.2.1 โดยยกเว้นพืชและสัตว์เลือกตามจำพวก เช่น งู
ไส้เดือน พยาธิ กิ้งกือ ตะขาบ ลักษณะนามประเภทนี้ได้แก่ ta:w3 มีอรรถลักษณะ [มีชีวิตไม่
ระบุชนิด ยกเว้นพืช/สัตว์บางชนิด] นอกจากนี้ ลักษณะนามจำพวกนี้ยังเกิดร่วมกับคำนาม
ที่อ้างถึงสิ่งไม่มีชีวิตบางจำพวก เช่น ผี เทวดา พระพุทธรูป ประตู่ (ดูคำนามที่มี * กำกับ
ในภาคผนวก หน้า 149) ความหมายของคำนามดังกล่าวไม่ได้สอดคล้องกับอรรถลักษณะที่กำหนด
ให้สำหรับคำนามที่เกิดร่วมกับคำลักษณะนามประเภทนี้ แต่ด้วยเหตุที่ผู้วิจัยไม่สามารถหาอรรถลักษณะ
อื่นที่มีความหมายครอบคลุมคำนามทั้งหมดได้ เนื่องจากไม่สามารถสรุปได้ว่า คำนามดังกล่าว

มีลักษณะร่วมกับคำนามคำอื่น ๆ ที่เกิดร่วมกับลักษณนามประเภทนี้ได้อย่างไร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอใช้อรรถลักษณะ [มีชีวิตไม่ระบุชนิด สกวันพืช/สัตว์บางชนิด]" เพื่อแสดงลักษณะเด่นทางความหมายของกลุ่มคำนามที่เกิดร่วมกับคำลักษณนามประเภทนี้

4.2.1.2.2.2 ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับสิ่ง

ไม่มีชีวิต ลักษณะนามประเภทนี้ใช้จำแนกนับสิ่งอื่น ๆ นอกเหนือจากสิ่งที่กล่าวไว้ใน 4.2.1.2.2.1 ทั้งนี้รวมทั้งสิ่งที่เป็นพืช และสัตว์จำพวกงู เช่น งู ไข่เดือน เป็นต้น (ดู 4.2.1.2.2.2) อรรถลักษณะของลักษณนามประเภทนี้คือ [ไม่มีชีวิต]" ลักษณะนามประเภทนี้ จำแนกออกเป็นประเภทย่อย ๆ ตามชนิดและลักษณะเด่นของสิ่งที่เกิดกับลักษณนามคำเดียวกัน ได้ 12 ประเภท ดังนี้

4.2.1.2.2.2.1 ลักษณะนามนับ

หน่วยสำหรับนับพืชหรือสิ่งที่ทำจากพืช ลักษณะนามประเภทนี้ ใช้จำแนกนับพืชทุกชนิด นอกจากนี้ยังใช้จำแนกนับสิ่งที่เป็นเครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่ทำจากพืชหรือมีส่วนประกอบบางส่วนที่ทำจากพืชหรือไม้เนื้อแข็ง เช่น โขะ เก้าอี้ ตู้ เตียง แคร่ ม้านั่ง มัด จอบ เสียม เป็นต้น ลักษณะนามประเภทนี้ได้แก่ tsuŋ1 มีอรรถลักษณะ [พืช/สิ่งที่ทำจากพืช]"

4.2.1.2.2.2.2 ลักษณะนามนับ

หน่วยสำหรับสิ่งที่มีความขาวเป็นลักษณะเด่น ลักษณะนามประเภทนี้ ใช้จำแนกนับสิ่งที่มีความขาวเป็นลักษณะเด่น เช่น หมู เขือก ถนน แม่น้ำ กระจุกและไม้ เป็นต้น ลักษณะนามประเภทนี้ได้แก่ tiw3 มีอรรถลักษณะ [ขาว]" แต่ลักษณนามประเภทนี้ยังสามารถเกิดร่วมกับคำนามที่หมายถึงสิ่งมีชีวิตที่เป็นสัตว์จำพวกงู เช่น งู ไข่เดือน ตะขาบ ซึ่งไม่สอดคล้องกับความหมายของอรรถลักษณะที่กำหนดให้ คือ [ไม่มีชีวิต]" ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะขาวของสัตว์ดังกล่าวเป็นลักษณะที่เด่นกว่าความมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต ดังนั้นคำนามดังกล่าวจึงถูกจัดให้อยู่ในประเภทสิ่งไม่มีชีวิต และมีอรรถลักษณะ [ขาว]" นอกจากนี้ ยังมีคำนามอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นคำนามที่ไม่สามารถหาลักษณะร่วมที่สอดคล้องกับนามคำอื่น ๆ ในกลุ่มนี้ตามที่กำหนดด้วยอรรถลักษณะ [ขาว]" ได้ คำนามดังกล่าวได้แก่ คำนามที่หมายถึง "อิทธิพล อำนาจ ความสามารถ" "จิตใจ น้ำใจ" "ปากน้ำ" และ "ต้นน้ำ" (ดูภาคผนวก หน้า 162) แต่เนื่องจากอรรถลักษณะ [ขาว]" มีความหมายครอบคลุมความหมายร่วมของคำนามส่วนใหญ่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอใช้อรรถลักษณะดังกล่าวเป็นชื่อเรียก (label) สำหรับคำนามดังกล่าวด้วย

4.2.1.2.2.2.3 ลักษณะนามนับ

หน่วยสำหรับนับสิ่งที่มีลักษณะระนาบเป็นลักษณะเด่น เป็นลักษณนามที่ใช้จำแนกนับสิ่งที่มีลักษณะระนาบเป็นลักษณะเด่น ระนาบคือ ส่วนผิว ส่วนบนหรือส่วนหน้าของสิ่งที่มีลักษณะแบนเป็นผืน

หรือปิ่น คือ มีความกว้างและความยาวให้วัดเพื่อคำนวณหาพื้นที่ได้ เช่น ผ้า สังกะสี ไม้กระดาน กระดาษ ทะเล ท้องฟ้า และใบไม้ เป็นต้น ลักษณะนามประเภทนี้ได้แก่ khwa:j4 มีอรรถลักษณะ [ระนาบ]

4.2.1.2.2.2.4 ลักษณะนามนับ

หน่วยสำหรับนับสิ่งที่มีลักษณะเป็นก้อน เป็นลักษณะนามที่ใช้จำแนกนับสิ่งที่มีลักษณะเป็นก้อน ซึ่งหมายถึงสิ่งที่มีความหนาและมีรูปทรงที่ไม่แน่นอน แต่ไม่ใช่สิ่งที่มีความยาวหรือระนาบเป็นลักษณะเด่นและมีขนาดที่ไม่โตมาก เช่น ก้อนหิน ก้อนดิน ข้าวที่ปั้นเป็นก้อน ชี้ผึ้ง ลักษณะนามประเภทที่พบคือ dun3 มีอรรถลักษณะ [ก้อน]

4.2.1.2.2.2.5 ลักษณะนามนับ

หน่วยสำหรับนับเครื่องใช้หรืออุปกรณ์ที่ต้องบังคับด้วยมือหรือตา เป็นลักษณะนามที่ใช้จำแนกนับสิ่งที่เป็นเครื่องมือ เครื่องใช้หรืออุปกรณ์ ที่ต้องอาศัยมือและตาสั่งบังคับในการใช้ นั่นคือ ต้องใช้สายตาในการกะหรือเล็งระยะ และ/หรือ ใช้มือจับหรือบังคับให้สิ่งนั้นทำงาน เช่น ตาชั่งที่เรียกว่า taŋ4 ซึ่งเป็นตาชั่งขนาดเล็กประกอบด้วยไม้คานที่มีส่วนสำหรับให้มือจับตรงกลาง ที่ปลายทั้งสองของไม้คานจะมีเชือกโยงสำหรับวางจานซึ่งใช้สำหรับใส่ของที่จะชั่งข้างหนึ่ง และสำหรับใส่ค้อนน้ำหนักอีกข้างหนึ่ง เวลาใช้ตาชั่งชนิดนี้ต้องใช้มือข้างหนึ่งจับคานให้หนึ่ง ส่วนมืออีกข้างหนึ่งคอยใส่ค้อนน้ำหนักให้พอดีกับน้ำหนักของสิ่ง จะเห็นได้ว่า การใช้ตาชั่งชนิดนี้ต้องอาศัยทั้งตาและมือในการใช้งาน ส่วนสิ่งอื่นที่ต้องใช้ตาและมือในการใช้งาน ได้แก่ ปิ่น ธนู หน้าไม้ ดินสอ ปากกา เป็นต้น ลักษณะนามประเภทนี้ได้แก่ pe:ŋ5 มีอรรถลักษณะ [ใช้มือ/ตาสั่งบังคับ]

4.2.1.2.2.2.6 ลักษณะนามนับ

หน่วยสำหรับนับเครื่องใช้ที่ได้จากการตัดเย็บหรือถักทอให้เป็นถุง เป็นลักษณะนามที่ใช้จำแนกนับสิ่งที่ได้จากการตัดเย็บผ้าหรือ สิ่งที่ได้จากการถักทอเส้นใยให้มีลักษณะเป็นถุงหรือคล้ายถุง สำหรับสวม เช่น ผ้าถุง ผ้าถุง กระโปรง หรือสิ่งที่มีไว้สำหรับครอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น มุ้งและแห เป็นต้น ลักษณะนามประเภทนี้ได้แก่ pha:n1 มีอรรถลักษณะ [ตัดเย็บ/ถักทอเป็นถุง]

4.2.1.2.2.2.7 ลักษณะนามนับ

หน่วยสำหรับนับเครื่องมือขนาดเล็กใช้สำหรับเสียบ แทะ หรือ ตัด ลักษณะนามประเภทนี้ใช้จำแนกนับสิ่งที่เป็นเครื่องมือขนาดเล็กมีปลายแหลม ใช้สำหรับเสียบหรือแทะเช่น เข็ม เข็มกลัด ตะขอ หรือ สิ่งมีคมสำหรับตัด เช่น มีดตัดข้าว ลักษณะนามประเภทนี้ได้แก่ khue:4 มีอรรถลักษณะ [เครื่องมือเล็กแหลม/คม]

4.2.1.2.2.2.8 ลักษณะนามนับ

หน่วยสำหรับนับเครื่องกันพื้นที่ ลักษณะนามประเภทนี้ใช้จำแนกนับสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการกันหรือแบ่งพื้นที่หรืออาณาเขต เช่น รั้ว กำแพง ฝาเรือน เป็นต้น ลักษณะนามประเภทนี้ได้แก่ phəŋ1 มีอรรถลักษณะ [เครื่องกันพื้นที่]

4.2.1.2.2.2.9 ลักษณะนามนับ

หน่วยสำหรับนับพาหนะมีล้อ เป็นลักษณะนามที่ใช้จำแนกนับสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อบรรทุกสิ่งของหรือโดยสาร ซึ่งสิ่งนั้นต้องมีล้อเพื่อใช้ในการขับเคลื่อน เช่น รถยนต์ รถจักรยาน รถเข็น เกวียน เป็นต้น ลักษณะนามประเภทนี้ได้แก่ tca:5 มีอรรถลักษณะ [พาหนะมีล้อ]

4.2.1.2.2.2.10 ลักษณะนามนับ

หน่วยสำหรับนับเสื่อหรือกางเกง เป็นลักษณะนามที่ใช้จำแนกนับสิ่งที่เป็นเครื่องนุ่งห่มจำพวกเสื่อหรือกางเกง เช่น เสื่อ เสื่อชั้นใน กางเกงขาสั้น กางเกงใน เป็นต้น ลักษณะนามประเภทนี้ได้แก่ təj5 มีอรรถลักษณะ [เสื่อ/กางเกง]

4.2.1.2.2.2.11 ลักษณะนามนับ

หน่วยสำหรับนับสมุดหรือหนังสือ ลักษณะนามประเภทนี้ใช้จำแนกนับสิ่งที่อยู่ในรูป สมุด หรือหนังสือ ลักษณะนามประเภทนี้ได้แก่ pwan4 มีอรรถลักษณะ [สมุด/หนังสือ]

4.2.1.2.2.2.12 ลักษณะนามนับ

หน่วยสำหรับนับพื้นที่ที่ใช้ในการเพาะปลูก เป็นลักษณะนามที่ใช้จำแนกนับสิ่งที่เป็นพื้นที่ พื้นที่เป็นสิ่งที่จำแนกนับได้เนื่องจากมีลักษณะเด่นบางประการที่ทำให้สามารถแยกนับเป็นหน่วยได้ชัดเจน ลักษณะเด่นของพื้นที่ที่กล่าวถึง คือ ชนิดของพืชชนิดใดชนิดหนึ่ง เช่น ข้าว ข้าวโพด ซึ่งที่ปลูกอยู่บนพื้นที่นั้น ดังนั้น พื้นที่ 1 หน่วย คือ พื้นที่ขนาดใดขนาดหนึ่งที่มีพืชชนิดใดชนิดหนึ่งปลูกอยู่บนพื้นที่นั้น ลักษณะนามประเภทนี้ได้แก่ dzəŋ1 มีอรรถลักษณะ [พื้นที่เพาะปลูก]

4.2.2 ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับครั้งของเหตุการณ์ เป็นลักษณะนามที่ใช้จำแนกนับการเกิดของเหตุการณ์ซึ่งอาจเป็นการกระทำ เช่น อาบน้ำ กินอาหาร หรือ อาจเป็นการปรากฏของเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง เช่น ฝนตก ฟ้าร้อง เป็นต้น อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [นับครั้ง] ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

4.2.2.1 ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับครั้งของปรากฏการณ์ธรรมชาติ

ลักษณะนามประเภทนี้ ใช้จำแนกนับครั้งของปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น ลม ฝน ลูกเห็บ ลักษณะนามประเภทนี้ได้แก่ kwəŋ1 มีอรรถลักษณะ [ครั้งของปรากฏการณ์ธรรมชาติ] และ [ปรากฏการณ์ธรรมชาติ]

4.2.2.2 ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับครึ่งของการชั่งตวง เป็น ลักษณะนามที่ใช้จำแนกนับการชั่งตวงมูลของคนหรือสัตว์แต่ละครึ่ง ลักษณะนามชนิดนี้ปรากฏกับคำนามที่อ้างถึงสิ่งที่เป็นมูลคนหรือสัตว์ เช่น อูจจาระ ปัสสาวะ ลักษณะนามประเภทนี้ได้แก่ dzaw2 มีอรรถลักษณะ [ครึ่งของการชั่งตวง]” และ[มูลคน/สัตว์]”

4.2.2.3 ลักษณะนามนับหน่วยสำหรับนับครึ่งของการกิน เป็น ลักษณะนามที่ใช้จำแนกนับครึ่งในการกินอาหารของคน ลักษณะนามประเภทนี้ปรากฏกับคำนามที่อ้างถึงสิ่งที่เป็นอาหาร เช่น ข้าว กับข้าว อาหาร ลักษณะนามประเภทนี้ได้แก่ ton5 มีอรรถลักษณะ [มือ]” และ[อาหาร]”

นอกจากนี้ลักษณะนามนับหน่วยยังมีลักษณะนามอีกคำหนึ่ง ซึ่งสามารถเกิดร่วมกับคำนามได้เป็นจำนวนมาก โดยไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นคำนามที่อ้างถึงสิ่งชนิดใดชนิดหนึ่งโดยเฉพาะ ลักษณะนามดังกล่าว คือ nowe:31 มีความหมายเทียบได้กับคำว่า "อัน" ในภาษาไทย สำหรับในวิกิสนเทศฉบับนี้ ผู้วิจัยจะขอเรียกลักษณะนามคำนี้ว่า "ลักษณะนามกลาง" และกำหนดให้มีอรรถลักษณะ [กลาง]” แต่เนื่องจากลักษณะนามคำนี้สามารถเกิดร่วมกับคำนามได้หลายประเภทซึ่งคำนามดังกล่าวส่วนใหญ่มีลักษณะนามเฉพาะใช้อยู่แล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่ได้แสดงลักษณะนามคำนี้ในแผนภูมิ แต่จะแสดงรายการคำนามทั้งหมดที่เกิดร่วมกับคำนามคำนี้ได้ในภาคผนวก (หน้า 171)

ผู้วิจัยรวบรวมและแยกประเภทสิ่งที่สามารถจำแนกนับได้ด้วยลักษณะนาม nowe:31 ได้ 15 ชนิดดังนี้

- 1) สิ่งที่เป็นอวัยวะของคนและสัตว์ เช่น ศีรษะ หู คอ ลิ้น ธกเว้นอวัยวะหรือส่วนประกอบของอวัยวะที่มีลักษณะเด่น เช่น เส้นผม อวัยวะเพศหญิง-ชาย แขน หรือ ขา ซึ่งอวัยวะดังกล่าวมีลักษณะนามสำหรับจำแนกนับโดยเฉพาะอยู่แล้ว
- 2) สิ่งที่เป็นภาชนะสำหรับบรรจุหรือคักตวง เช่น หม้อ กะทะ ถ้วย จาน
- 3) สิ่งที่เป็นเครื่องเรือนหรือส่วนประกอบของเครื่องเรือน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้
- 4) สิ่งที่เป็นเครื่องใช้และส่วนประกอบของเครื่องใช้ เช่น แวนดา กรอบแวนดา กระจก ไฟฉาย ถ่านไฟฉาย กับดัก โทป็น
- 5) สิ่งที่เป็นเครื่องมือ เช่น ข้อน เคียว คราด สิว
- 6) สิ่งที่เป็นเครื่องดนตรีทุกชนิด เช่น ขลุ่ย กลอง ฉาบ
- 7) สิ่งที่เป็นสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อังคาร หนานา คอกสัตว์ บ้าน ตลาด ร้านค้า

- 8) สิ่งที่เป็นส่วนประกอบของอาคารหรือสิ่งก่อสร้าง เช่น กลอนประตู หลังคา ฐานเรือน ธรณี หน้าต่าง หน้าจั่ว
- 9) สิ่งที่เป็นพาหนะ เช่น รถไฟ เครื่องบิน
- 10) สิ่งที่เป็นสถานที่ธรรมชาติ หรือสิ่งอื่นที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก ป่า เมฆ ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์
- 11) สิ่งที่เป็นตัวอักษรและเครื่องหมายต่าง ๆ
- 12) สิ่งที่เป็นวัน เวลา เช่น วัน ชั่วโมง นาที
- 13) สิ่งที่เป็นสิ่งประดิษฐ์จากเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ พัดลม ตู้เย็น
- 14) สิ่งที่เป็นนามธรรมไม่มีรูปให้เห็นหรือหยิบจับได้ เช่น ความคิด ความรู้สึก ความฝัน ความดี น้ำใจ เคารพที่ร้าย
- 15) สิ่งที่เป็นงานหรือกิจกรรม ต่าง ๆ เช่น งานไร่ งานบวช-งานแต่งงาน

จากการสังเกตการใช้ลักษณะนามของคนเมื่อนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้ ลักษณะนาม ทว:๓1 ได้ดังนี้

- 1) ผู้พูดคิดคำลักษณะนามที่ใช้เฉพาะสำหรับสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ออก
- 2) ผู้พูดไม่ทราบว่าสิ่งนั้น ๆ มีลักษณะนามเฉพาะ ปรากฏการณ์เช่นนี้พบมากในกลุ่มคนเมื่อนั้นรุ่นใหม่ โดยเฉพาะคนเมื่อนั้นวัยเด็กซึ่งส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าจะใช้ลักษณะนามใดสำหรับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
- 3) ผู้พูดจะใช้ลักษณะนาม ทว:๓1 กับสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ หรือสิ่งอื่นที่ไม่มีในวัฒนธรรมของคนเมื่อนั้น เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ตู้เย็น

4.3 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อย

ลักษณะนามแสดงส่วนย่อย หมายถึง ลักษณะนามที่ใช้แสดงส่วนย่อยของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยที่ส่วนย่อยอาจเป็นส่วนประกอบดั้งเดิมที่สิ่งนั้นมีอยู่แล้ว เช่น แขน ขา ซึ่งเป็นส่วนประกอบของร่างกายคน หรือหมายถึงส่วนที่ได้จากการแบ่งหรือตัดคอนสิ่ง เช่น ส่วนย่อยที่เรียกว่า ซีก หรือ ชิ้น ซึ่งได้จากการตัดหรือแบ่งผลไม้ 1 ผล เป็นต้น อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้ คือ [ส่วนย่อย] ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกออกเป็นประเภทย่อยเป็นลำดับกันไป ดังแสดงได้ด้วยแผนภูมิต่อไปนี้

ในลำดับแรกลักษณะนามแสดงส่วนย่อยจำแนกออกเป็นประเภทย่อยได้ 2 ประเภท โดยพิจารณาจากชนิดของสิ่ง ได้แก่ ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของสิ่งที่นับได้ และลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของสิ่งที่นับไม่ได้ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.3.1 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของสิ่งที่นับได้ ลักษณะนามประเภทนี้แสดงส่วนย่อยของสิ่งที่มีคุณสมบัติที่นับได้ ซึ่งหมายถึง สิ่งที่แยกเป็นหน่วยอย่างชัดเจนและทำให้สามารถจำแนกนับได้ เช่น คน ผลไม้ แม่น้ำ ส่วนย่อยของสิ่งที่นับได้อาจหมายถึงส่วนประกอบของสิ่งนั้น เช่น ส่วนใบ ดอก และ ผลของต้นพืช ส่วนที่เป็นอวัยวะของคนหรือสัตว์ เช่น แขน ขา หรืออาจหมายถึงส่วนที่ได้จากการแบ่ง แยก หรือ คัดทอนสิ่งที่นับได้ดังกล่าวออกเป็นส่วนที่เล็กลง เช่น ส่วนย่อยที่ได้จากการแบ่งผลไม้เป็นซีก หรือ เสี้ยว หรือ ส่วนย่อยที่ได้จากการตัดไม้ท่อนยาวออกเป็นท่อนสั้น ๆ หรือแบ่งเป็นช่วง ๆ อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [นับได้]" ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกออกเป็นประเภทย่อยได้ 9 ประเภทโดยพิจารณาจากลักษณะเด่นของสิ่ง ดังนี้

4.3.1.1 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของสิ่งที่มีความยาวเป็นลักษณะเด่น ลักษณะนามประเภทนี้ แสดงส่วนย่อยที่ได้จากการตัดหรือแบ่งสิ่งที่มีความยาวเป็นลักษณะเด่นให้เป็นส่วนที่สั้นลง อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [ยาว]" ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกออกเป็นประเภทย่อยได้ 2 ประเภทโดยพิจารณาจากการที่ส่วนย่อยนั้นแยกตัดขาด หรือไม่แยกตัดขาดจากสิ่ง ดังนี้

4.3.1.1.1 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยที่เป็นช่วง เป็นลักษณะนามแสดงส่วนย่อยที่ได้จากการแบ่งสิ่งที่มีความยาวเป็นลักษณะเด่นให้เป็นส่วนที่สั้นลงโดยส่วนย่อยที่ได้จะไม่แยกจากส่วนเดิม ในที่นี้จะเรียกส่วนย่อยดังกล่าวว่า "ช่วง" เช่น ช่วงของถนนซึ่งแต่ละช่วงยังคงเป็นส่วนที่ติดกันเป็นถนนสายเดิม ไม่ใช่ถนนสายใหม่ อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [ช่วง]" ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกออกเป็นประเภทย่อย ได้ 2 ประเภท โดยพิจารณาจากลักษณะของช่วง คือ

4.3.1.1.1.1 ลักษณะนามแสดงช่วงที่อยู่ระหว่างข้อหรือรอยต่อ เป็นลักษณะนามแสดงส่วนย่อยที่เป็นช่วงของสิ่งที่มีข้อต่อหรือรอยต่อเป็นระยะ ๆ ความยาวของสิ่งนั้นโดยที่ความยาวของช่วงหนึ่ง ๆ จะเท่ากับความยาวจากข้อต่อหรือรอยต่อหนึ่งถึงข้อต่อหรือรอยต่อถัดไป เช่น ช่วงของไม้ไผ่, อ้อย, กระจุก, แขน, ขา ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ [am5 มีอรรถลักษณะ [ระหว่างข้อ/รอยต่อ]" และ[มีข้อ/รอยต่อ]"

4.3.1.1.1.2 ลักษณะนามแสดงช่วงที่ไม่ได้อาศัย
ระหว่างข้อหรือรอยต่อ เป็นลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของสิ่งที่ทั่วไปที่มีความยาวเป็นลักษณะเด่น
โดยที่ส่วนย่อยนั้นจะมีลักษณะเป็นช่วง ๆ ซึ่งความยาวช่วงหนึ่ง ๆ ได้จากการกะหรือกำหนดด้วย
สายตาหรือสิ่งอื่นเช่น ช่วงของถนนสายหนึ่งซึ่งกำหนดจากจุดที่ผ่านหมู่บ้านหนึ่งไปยังอีกหมู่บ้านหนึ่ง
ช่วงของแม่น้ำจากหมู่บ้านหนึ่งไปยังอีกหมู่บ้านหนึ่ง อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ
[ไม่ใช้ระหว่างข้อ/รอยต่อ] และ [มีข้อ/รอยต่อหรือไม่ก็ได้] ลักษณะนามประเภทนี้สามารถ
จำแนกได้ 2 ประเภท โดยพิจารณาจากลักษณะเด่นของช่วง คือ

4.3.1.1.1.2.1 ลักษณะนามแสดง
ช่วงที่มีลักษณะโค้ง เป็นลักษณะนามที่แสดงส่วนย่อยของสิ่งที่มีความยาวและคงอเป็นลักษณะเด่น
โดยที่ส่วนย่อยจะมีลักษณะเป็นช่วง ๆ แต่ละช่วงจะเป็นโค้งหนึ่ง ๆ ของสิ่งนั้น เช่น โค้งถนน
โค้งน้ำ ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ dzuət4 มีอรรถลักษณะ [โค้ง] และ [คค/งอ]“
ปรากฏกับคำนามเหมือน ที่แปลว่าถนน และแม่น้ำ

4.3.1.1.1.2.2 ลักษณะนามแสดง
ช่วงที่ไม่ระบุว่าโค้งหรือไม่ เป็นลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของสิ่งที่มีความยาวเป็นลักษณะเด่น
ทั่วไปซึ่งอาจจะมีลักษณะโค้งหรือไม่ก็ได้ เช่น เขือก ลวด ถนน แม่น้ำ เรื่องราว นิทาน
ส่วนย่อยดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นช่วง ๆ แต่ละช่วงอาจจะมีลักษณะโค้งหรือไม่ก็ได้ ลักษณะนาม
ประเภทนี้ที่พบคือ təw2 มีอรรถลักษณะ [โค้งหรือไม่ก็ได้] และ [คค/งอหรือไม่ก็ได้]“

4.3.1.1.2 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยที่เป็นก้อน เป็นลักษณะนาม
แสดงส่วนย่อยที่ได้จากการตัดหรือแบ่งสิ่งที่มีความยาวเป็นลักษณะเด่นออกเป็นส่วนที่สั้นลง โดย
ส่วนย่อยนั้นจะถูกตัดขาดหรือแยกจากส่วนเดิมโดยเด็ดขาด ส่วนย่อยในลักษณะดังกล่าวในที่นี้จะ
เรียกว่า "ก้อน" เช่น ก้อนของไม้ ฟืน ถ่าน เป็นต้น อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ
[ก้อน] ลักษณะนามประเภทนี้ สามารถจำแนกเป็น 2 ประเภท โดยพิจารณาจากความ
ยาวของก้อนที่ได้ คือ

4.3.1.1.2.1 ลักษณะนามแสดงก้อนที่ยาวเป็นครึ่ง
หนึ่งของส่วนเดิม เป็นลักษณะนามที่แสดงส่วนย่อยที่ได้จากการตัดหรือแบ่งสิ่งที่มีความยาวออกเป็น
ก้อน โดยที่ความยาวของแต่ละก้อนจะยาวเท่ากับครึ่งหนึ่งของส่วนเดิม ลักษณะนามประเภทนี้
ที่พบ คือ gan5 มีอรรถลักษณะ [ครึ่งส่วน]“

4.3.1.1.2.2 ลักษณะนามแสดงก้อนที่ไม่ระบุ
ความยาว หมายถึง ลักษณะนามที่แสดงส่วนย่อยที่ได้จากการตัดหรือแบ่งสิ่งที่มีความยาวเป็น

ลักษณะเด่นออกเป็นก่อนโดยที่แต่ละก่อนจะหาเท่าใดก็ได้ ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบก็คือ ๗๘74 มีอรรถลักษณะ [ไม่ระบุความยาว]

4.3.1.2 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของสิ่งที่มีข้าง ลักษณะนามประเภทนี้แสดงส่วนย่อยของสิ่งที่มีข้างซึ่งหมายถึงสิ่งที่มีข้างอยู่แล้ว เช่น ถนน แม่น้ำ หรือสิ่งที่ปรากฏหรือเกิดในรูปของข้าง 2 ข้างเสมอเช่น แขน ขา รองเท้า นอกจากนี้ยังแสดงส่วนย่อยของสิ่งที่สามารถแบ่งให้เป็นข้างหรือซีกได้โดยแบ่งตามความยาวของสิ่งนั้นซึ่งส่วนย่อยของสิ่งดังกล่าวเรียกว่า "ข้าง" หรือ "ซีก" นั่นเอง ในกรณีที่สิ่งนั้นมีลักษณะกลมจะหมายถึงการแบ่งตามแนวเส้นผ่าศูนย์กลางของสิ่ง เช่น ผลแดงโมผ่าครึ่ง ผลส้มแบ่งครึ่ง แต่ถ้าสิ่งนั้นมีความยาวมากกว่าความกว้างจะต้องแบ่งสิ่งนั้นตามส่วนยาว จึงจะได้ส่วนย่อยที่เป็นซีกหรือข้าง เช่น ไม้ไผ่ 1 ซีก 1 ซีก อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [มีข้าง] และ [ข้าง] ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกเป็น 2 ประเภท โดยพิจารณาจากชนิดของสิ่ง คือ

4.3.1.2.1 ลักษณะนามแสดงข้างของแขนหรือขาหรือส่วนของแขนหรือขา ลักษณะนามประเภทนี้เป็นลักษณะนามที่แสดงข้างของอวัยวะที่เป็นแขนขา หรือส่วนประกอบของอวัยวะบนแขนหรือขา เช่น ข้อศอก หรือนิ้วมือ ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบ คือ ๗๘74 มีอรรถลักษณะ [แขน/ขา/ส่วนของแขน/ขา]

4.3.1.2.2 ลักษณะนามแสดงข้างหรือซีกของสิ่งที่มีข้างไม่ระบุชนิด เป็นลักษณะนามที่แสดงส่วนย่อยที่เป็นข้างหรือซีกของสิ่งที่มีข้าง หรือสิ่งที่สามารถแบ่งเป็นข้างหรือซีกได้โดยไม่ระบุว่าเป็นสิ่งชนิดใดชนิดหนึ่ง เช่น ไม้ แดงโม ฟักทอง หลังกา แม่น้ำ ถนน รวมทั้งคำนามที่กล่าวไว้ใน 4.3.1.2.1 ด้วย ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ ๗๘๗5 มีอรรถลักษณะ [มีข้างไม่ระบุชนิด]

4.3.1.3 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของหนังสือ ลักษณะนามประเภทนี้แสดงส่วนย่อยของสิ่งที่อยู่ในรูปของหนังสือ 1 เล่ม เช่น บทสวดมนต์ บทเพลง คัมภีร์ คำรา อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [หนังสือ] ลักษณะนามชนิดนี้สามารถจำแนกเป็น 3 ประเภท โดยพิจารณาจากลักษณะส่วนย่อยของหนังสือได้ ดังนี้

4.3.1.3.1 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยที่เป็นบท เป็นลักษณะนามที่แสดงส่วนย่อยของหนังสือหรือสิ่งที่เป็นบทลงในหนังสือ โดยส่วนย่อยนั้นมีลักษณะเป็นบท ซึ่งบทหนึ่ง ๆ จะหมายถึงเนื้อหาที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง 1 ตอน ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบได้แก่ ๗๘๗๖ มีอรรถลักษณะ [บท] ปรากฏกับคำนามเมื่อนั้นหมายถึง หนังสือ คัมภีร์ คำรา เป็นต้น

4.3.1.3.2 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยที่เป็นแผ่น เป็นลักษณะนามที่แสดงส่วนย่อยของหนังสือหรือสิ่งที่ยึดติดลงในหนังสือ โดยส่วนย่อยนั้นมีลักษณะเป็นแผ่น ๆ ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ phin1 มีอรรถลักษณะ [แผ่น]" ปรากฏกับคำนามเช่นเดียวกับใน 4.3.1.3.1

4.3.1.3.3 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยที่เป็นหน้า เป็นลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของหนังสือหรือสิ่งที่ยึดติดลงในหนังสือ โดยส่วนย่อยนั้นมีลักษณะเป็นหน้า คือ ส่วนหน้าของกระดาษแต่ละแผ่น ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ pe:n4 มีอรรถลักษณะ [หน้า]" ปรากฏกับคำนามเช่นเดียวกับใน 4.3.1.3.1

4.3.1.4 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของสิ่งที่มีชั้นหรือชั้น ลักษณะนามประเภทนี้แสดงส่วนย่อยที่เป็นชั้นหรือชั้นของสิ่งที่มีชั้นหรือชั้น เช่น บ้าน โคน บ้าน เรือ อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [มีชั้น/ชั้น]" และ [ชั้น/ชั้น]" ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกออกเป็นประเภทย่อยได้ 2 ประเภทโดยพิจารณาจากลักษณะเด่นของชั้นหรือชั้นดังนี้

4.3.1.4.1 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยที่เป็นชั้นบาง เป็นลักษณะนามที่แสดงส่วนย่อยที่เป็นชั้นบาง ๆ ของสิ่งเช่น ผิวหนัง คา เสื้อผ้า ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ ʋioɯ2 มีอรรถลักษณะ [ชั้นบาง]"

4.3.1.4.2 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยที่เป็นชั้นไม่บาง เป็นลักษณะนามแสดงส่วนย่อยที่เป็นชั้นที่ไม่บาง ซึ่งมักเป็นชั้นของสถานที่ เครื่องใช้หรือสิ่งก่อสร้าง เช่น บ้าน นรก หรือเป็นชั้นของสิ่งที่ไม่มีลักษณะเป็นรูปธรรม เช่น ชั้นของเรื่องราว เเคราะห์ เพลง ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ khaŋ1 มีอรรถลักษณะ [ชั้นไม่บาง]"

4.3.1.5 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่มีขอบเขตแน่นอน ลักษณะนามประเภทนี้แสดงส่วนย่อยของสถานที่ เช่น ที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้าง เช่น บ้าน โดยที่สิ่งดังกล่าวจะมีขอบเขตแน่นอนอยู่แล้ว และถูกแบ่งให้เป็นส่วนย่อยที่มีขอบเขตอีกเช่นกัน เช่น ที่นาที่แบ่งย่อยเป็นแปลง แต่ละแปลงเป็นส่วนที่ได้จากการที่คั่นนาติดกันเป็นรูปสี่เหลี่ยมหรือพื้นที่ในบ้านที่แบ่งเป็นห้องเป็นต้น ส่วนย่อยที่ได้จะเป็นรูปสี่เหลี่ยมเสมอ ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ tɕhoŋ5 มีอรรถลักษณะ [พื้นที่สี่เหลี่ยมย่อย]" และ [สถานที่ที่มีขอบเขต]"

4.3.1.6 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของสิ่งที่มีสาขา เป็นลักษณะนามแสดงส่วนย่อยหรือส่วนประกอบที่แยกจากส่วนเดิมเป็นแขนงหรือสาขา เช่น แม่น้ำ ถนน หลอดเลือด หลอดลม ซึ่งเป็นสิ่งที่มีส่วนประกอบเป็นสาขา ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ tsha:5 มีอรรถลักษณะ [มีสาขา]" และ [สาขา]"

4.3.1.7 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของสิ่งที่มีกิ่ง เป็นลักษณะนามแสดงส่วนย่อยที่มีลักษณะเป็นกิ่งคือมีก้านติดอยู่ เช่น กิ่งไม้ กิ่งข้าว ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ gwa:4 มีอรรถลักษณะ [มีกิ่ง] และ [กิ่ง]

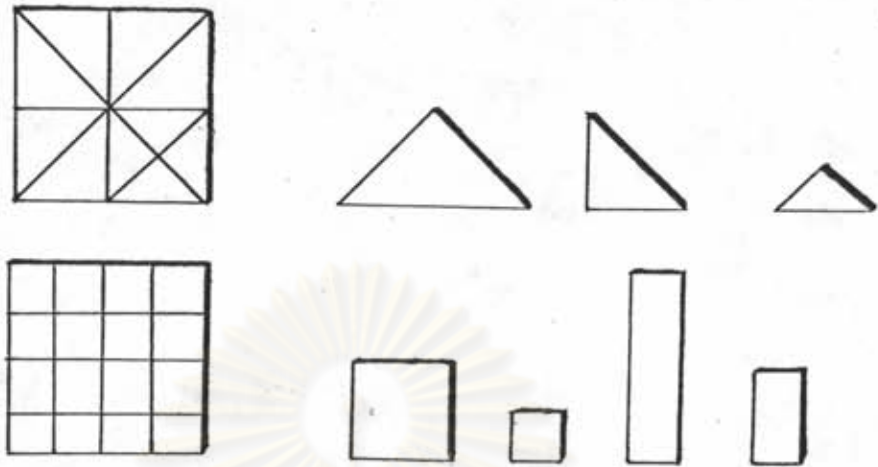
4.3.1.8 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของแม่น้ำที่มีท่าหน้า เป็นลักษณะนามที่แสดงส่วนย่อยของแม่น้ำ ซึ่งส่วนย่อยนั้นมีลักษณะเป็นท่าหน้าบริเวณที่มีคนลงไปซักผ้า หรืออาบน้ำ ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ pəw2 ปรากฏกับคำนาม ʋəəm1 "น้ำ" เพียงคำเดียว ดังนั้นอรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [ʋəəm1 "น้ำ"] และ [ท่าหน้า]

4.3.1.9 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของสิ่งที่มีรูปทรงเรขาคณิต เป็นลักษณะนามที่แสดงส่วนย่อยที่ได้จากการแบ่งสิ่งที่มีรูปทรงเรขาคณิต (คือมีทรงกลม ทรงเหลี่ยมแบน ทรงกระบอกและทรงแท่งเหลี่ยม) ออกเป็นส่วนย่อยที่มีขนาดน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของส่วนเดิม ในกรณี que สิ่งนั้นมีทรงกลม ส่วนย่อย จะหมายถึงส่วนที่ได้จากการแบ่งสิ่งตามแนวเส้นผ่าศูนย์กลาง เช่น การแบ่งผลแดงโมออกเป็นชิ้นเล็ก หรือการแบ่งส้มหรือกระทะเทศออกเป็นกลีบ ๆ ในกรณีที่สิ่งนั้นมีทรงกลมแบน ทรงเหลี่ยมแบน ส่วนย่อยจะหมายถึง ส่วนที่ได้จากการแบ่งสิ่งที่มีรูปทรงดังกล่าวออกเป็นส่วนย่อยที่ไม่จำกัดรูปร่าง ในกรณีที่สิ่งนั้นมีรูปทรงซึ่งมีความยาวเป็นลักษณะเด่น เช่น ทรงกระบอก และทรงแท่งเหลี่ยม ส่วนย่อยจะหมายถึง ส่วนที่ได้จากการแบ่งสิ่งที่มีรูปทรงดังกล่าว โดยแนวที่แบ่งจะขนานกับความยาวของสิ่งนั้น และต้องเป็นส่วนย่อยที่น้อยกว่าครึ่งส่วนของสิ่งนั้น ดังแสดงในภาพที่ 3, 4, 5, 6 ตามลำดับ ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบ คือ le:ŋ5 มีอรรถลักษณะ [ทรงเรขาคณิต] และ [น้อยกว่าครึ่งส่วน]

ภาพที่ 3 : แสดงการแบ่งสิ่งที่มีทรงกลมแบนออกเป็นส่วนย่อยที่เรียกว่า le:ŋ5

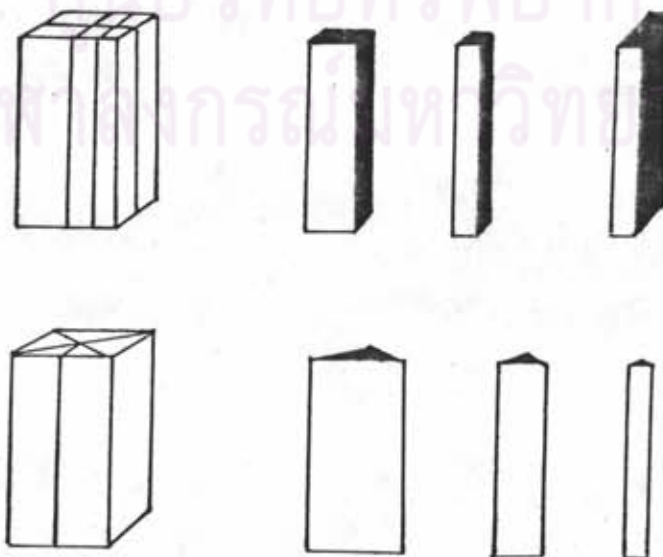
ภาพที่ 4 : แสดงการแบ่งสิ่งที่มีทรงเหลี่ยมแบนออกเป็นส่วนย่อยที่เรียกว่า le:๗5

ภาพที่ 5 : แสดงการแบ่งสิ่งที่มีทรงกระบอกออกเป็นส่วนย่อยที่เรียกว่า le:๗5

ภาพที่ 6 : แสดงการแบ่งสิ่งที่มีทรงแท่งเหลี่ยมออกเป็นส่วนย่อยที่เรียกว่า le:๗5

4.3.2 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของสิ่งที่นับไม่ได้ เป็นลักษณะนามที่แสดงส่วนย่อยของสิ่งที่มีคุณสมบัตินับไม่ได้ ซึ่งในที่นี้หมายถึงสิ่งที่ไม่สามารถแยกนับได้ด้วยตัวเอง เช่น ของเหลว ซึ่งต้องอาศัยสิ่งอื่นมาช่วยในการนับหรือวัด เช่น ช้อน แก้ว ชวด นอกจากนี้ยังหมายถึงสิ่งที่อาจแยกนับได้ด้วยตัวเองได้แต่มีขนาดเล็ก และคนมักกล่าวถึงสิ่งนั้นในปริมาณมาก ๆ เช่น ข้าวสาร น้ำตาลทราย ผลไม้จำนวนมาก ซึ่งสิ่งดังกล่าวก็ต้องอาศัยสิ่งอื่นมาช่วยในการนับหรือวัดเช่นเดียวกัน ส่วนย่อยของสิ่งที่นับไม่ได้ดังกล่าวจะหมายถึงส่วนหนึ่งของส่วนเต็ม โดยที่ส่วนเต็มของสิ่งนั้นจะหมายถึง ปริมาณของสิ่งนั้นทั้งหมดที่มีอยู่ เช่น ส่วนย่อย 1 หวด ของน้ำหมึกทั้งหมดที่มีในขวดใบหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีปริมาณเต็มขวดหรือไม่เต็มขวดก็ได้ แต่ถือว่าเป็นส่วนเต็มของน้ำหมึกที่มีอยู่ อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [นับไม่ได้] ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของสิ่งที่นับไม่ได้สามารถจำแนกออกเป็น 4 ประเภทย่อย โดยพิจารณาจากชนิดของสิ่งดังนี้

4.3.2.1 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของของเหลว เป็นลักษณะนามที่แสดงส่วนย่อยของของเหลวเช่น น้ำ น้ำหมึก น้ำชา อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [เหลว] ลักษณะนามประเภทนี้ สามารถจำแนกเป็น 2 ประเภทโดยพิจารณาจากสถานะของส่วนย่อยของของเหลวได้ดังนี้

4.3.2.1.1 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของของเหลวที่เป็นหวด ลักษณะนามประเภทนี้ แสดงส่วนย่อยของสิ่งที่มีลักษณะเป็นหวดที่ยังไม่แห้งติดกับสิ่งที่รองรับ ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบ คือ diəp4 มีอรรถลักษณะ [หวด] ปรากฏกับคำนามเหมือนที่หมายถึงของเหลวที่เป็นหวด เช่น หวดน้ำ หวดน้ำค้าง หวดฝน หวดน้ำหวาน หวดเลือด หวดน้ำเหลือง หวดน้ำตา เป็นต้น

4.3.2.1.2 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของของเหลวที่แห้งเป็นจุด แด้ม หรือคราบเล็ก ๆ ลักษณะนามประเภทนี้ แสดงส่วนย่อยของของเหลวที่แห้งติดกับสิ่งที่รองรับในลักษณะเป็น ดวง จุด ชีด หรือคราบเล็ก ๆ ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ tiəw4 มีอรรถลักษณะ [จุด/แด้ม/คราบเล็ก ๆ] ปรากฏกับคำนามเหมือนที่หมายถึงของเหลวที่แห้งเป็นคราบเล็ก ๆ เช่น คราบเลือด คราบน้ำเหลือง คราบน้ำหมึก เป็นต้น

4.3.2.2 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของเสียงพูด เป็นลักษณะนามที่แสดงส่วนย่อยของเสียงพูด ซึ่งอาจจะมีลักษณะเป็นคำ หรือข้อความ ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ kiəw5 มีอรรถลักษณะ [เสียงพูด] ปรากฏกับคำนามเหมือนที่หมายถึง ภาษา คำเก่า คำตัดสิน

4.3.2.3 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของเมล็ดพืช ลักษณะนามประเภทนี้แสดงส่วนย่อยที่ได้จากการแบ่งเมล็ดพืชจำนวนหนึ่ง ออกเป็นส่วน ๆ ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบ คือ pieʔ2 มีอรรถลักษณะ [เมล็ดพืช]" ปรากฏกับคำนามเหมือน ที่หมายถึงเมล็ดพืชจำพวก ข้าว ถั่ว งา และเค็ย เป็นต้น

4.3.2.4 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยของสิ่งที่นับไม่ได้ไม่ระบุชนิด เป็นลักษณะนามที่แสดงส่วนย่อยที่ได้จากการแบ่งสิ่งที่มีคุณสมบัตินับไม่ได้ทั่วไปจำนวนหนึ่งออกเป็นส่วน ๆ ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ kw4 มีอรรถลักษณะ [นับไม่ได้ไม่ระบุชนิด]" ปรากฏกับคำนามเหมือนที่หมายถึงสิ่งที่นับไม่ได้โดยไม่ระบุชนิด เช่น น้ำตาลทราย เนื้อ ผลไม้ อาหาร ธนัม รวมทั้งคำนามเหมือนที่กล่าวไว้ใน 4.3.2.1-4.3.2.3 ด้วย

4.4 ลักษณะนามแสดงกลุ่ม

ลักษณะนามแสดงกลุ่ม หมายถึง ลักษณะนามที่ใช้จำนวนนับกลุ่มของสิ่งที่อยู่รวมกัน คือ มีจำนวนของสิ่งที่รวมกันตั้งแต่ 2 ขึ้นไป สิ่งที่อยู่รวมกันและมีจำนวนตั้งแต่ 2 ขึ้นไปมีอยู่ 2 รูปแบบ ดังนี้ คือ

- 1) กลุ่มของส่วนประกอบของสิ่ง ๆ หนึ่งซึ่งส่วนประกอบนั้นมีจำนวนตั้งแต่ 2 ขึ้นไป เช่น ตะเกียบ มีส่วนประกอบ 2 ส่วน
- 2) กลุ่มของสิ่งที่มีคุณสมบัติเต็มรูปที่มีจำนวนตั้งแต่ 2 ขึ้นไป เช่น คน 5 คน สมุด 5 เล่ม

ในที่นี้ ผู้วิจัยจะใช้คำว่า "สิ่ง" เพื่อหมายถึง ส่วนประกอบของสิ่งดังที่กล่าวในข้อ 1) และหมายถึง สิ่งเต็มรูปดังที่กล่าวในข้อ 2) ด้วย ดังนั้นคำว่า "กลุ่ม" ในที่นี้อาจหมายถึง กลุ่มของสิ่งซึ่งอาจเป็นส่วนประกอบของสิ่งเต็มรูป หรือหมายถึงกลุ่มของสิ่งเต็มรูปก็ได้ อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [กลุ่ม]" ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกออกเป็นประเภทย่อยเป็นลำดับลดหลั่นกันไปดังแสดงได้ด้วยแผนภูมิต่อไปนี้

ในลำดับแรกสุด ลักษณะนามแสดงกลุ่มสามารถจำแนกตามจำนวนของสิ่งที่เป็นกลุ่มได้ 2 ประเภทคือ ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่มีจำนวนเพียงสอง (4.4.1) และ ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่มีจำนวนมากกว่าสอง (4.4.2) โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.4.1 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่มีจำนวนเพียงสอง ลักษณะนามประเภทนี้ใช้แสดงกลุ่มของสิ่งใดสิ่งหนึ่งในกลุ่มหนึ่งจะมีจำนวนของสิ่งนั้นเพียงสองเท่านั้น สิ่งดังกล่าวที่รวมกันต้องเป็นสิ่งเดียวกัน หรือมีลักษณะคล้ายกัน

อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [จำนวน 2]” และลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกตามชนิดของสิ่งได้ 3 ประเภทคือ

4.4.1.1 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่ใช้กับขาส่วล่าง เป็นลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งที้นำมาใช้กับขาส่วล่างและเท้าทั้งสองข้างของคน เช่น รองเท้า ถุงเท้า ผ้าพันแข้ง ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ lc:๗2 มีอรรถลักษณะ [ใช้กับขาส่วล่าง]”

4.4.1.2 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่ต้องประกบติดกัน ลักษณะนามประเภทนี้ใช้กับสิ่งทีต้องประกบติดกันเวลานำไปใช้ เช่น ตะเกียบ และด้าย หรือสิ่งทีประกบติดกันโดยธรรมชาติ เช่น เด็กแฝด ริมฝีปาก เป็นต้น ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ su:๗1 มีอรรถลักษณะ [ประกบติด]”

4.4.1.3 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งทีไม่ระบุชนิดยกเว้นสิ่งทีใช้กับเท้าและสิ่งทีประกบติดกัน ลักษณะนามประเภทนี้ใช้กับกลุ่มของสิ่ง 2 สิ่งทีเป็นชนิดเดียวกัน มีลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายกัน สิ่งดังกล่าวจะเป็นสิ่งใดก็ได้ยกเว้นสิ่งทีกล่าวถึงใน 4.4.1.1 และ 4.4.1.2 ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ tc:๗5 มีอรรถลักษณะ [ไม่ระบุชนิดยกเว้น [ใช้กับขาส่วล่าง] และ [ประกบติด]]”

4.4.2 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งทีมีจำนวนมากกว่าสอง เป็นลักษณะนามทีใช้แสดงกลุ่มของสิ่งใดสิ่งหนึ่งทีต้องมีจำนวนตั้งแต่ 3 ขึ้นไป อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [จำนวนมากกว่า 2]” ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกตามชนิดของสิ่งได้ 3 ประเภทคือ

4.4.2.1 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งมีชีวิต ลักษณะนามประเภทนี้ใช้แสดงกลุ่มของสิ่งมีชีวิต เช่นคน สัตว์ น้ช อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [มีชีวิต]” ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกออกเป็นประเภทย่อยได้ 2 ประเภทโดยใช้เกณฑ์ว่า นามทีอ้างถึงสิ่งมีชีวิตทีเกิดร่วมกับลักษณะนามประเภทนั้นเป็นสิ่งมีชีวิตทีสามารถระบุชนิดได้หรือไม่ได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.4.2.1.1 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งมีชีวิตที่ระบุชนิด เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของสิ่งมีชีวิต โดยสามารถระบุได้ว่าสิ่งมีชีวิตนั้นเป็นชนิดใด อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [มีชีวิตระบุชนิด] ซึ่งลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกตามชนิดของสิ่งมีชีวิตได้ 4 ประเภทคือ

4.4.2.1.1.1 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของคนหรือสัตว์ ลักษณะนามประเภทนี้แสดงกลุ่มของสิ่งมีชีวิตจำพวกคนหรือสัตว์ นอกจากนั้น ลักษณะนามประเภทนี้ยังให้ความหมายเพิ่มเติมว่ากลุ่มของคนหรือสัตว์ต้องมีจำนวนประมาณ 10 ขึ้นไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนออรรถลักษณะ 2 อรรถลักษณะสำหรับลักษณะนามประเภทนี้ อรรถลักษณะแรกเป็นอรรถลักษณะของนามที่ลักษณะนามเกิดร่วมด้วยคือ [คน/สัตว์] อรรถลักษณะหนึ่งเป็นอรรถลักษณะเฉพาะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [จำนวนประมาณ 10 ขึ้นไป] ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ kwəŋ3

4.4.2.1.1.2 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของคน ลักษณะนามประเภทนี้แสดงกลุ่มของคน นอกจากนั้นยังให้ความหมายเพิ่มเติมว่า กลุ่มคนที่มาด้วยกันมีความสัมพันธ์บางอย่าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนออรรถลักษณะ 2 อรรถลักษณะ สำหรับลักษณะนามประเภทนี้ อรรถลักษณะแรกเป็นอรรถลักษณะของนามที่ลักษณะนามเกิดร่วมด้วยคือ [คน] อรรถลักษณะหนึ่งเป็นอรรถลักษณะเฉพาะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [แสดงความสัมพันธ์] ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกตามชนิดของความสัมพันธ์ระหว่างคนในกลุ่มได้ 9 ประเภทคือ

4.4.2.1.1.2.1 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของคนที่ร่วมทางเดียวกัน เป็นลักษณะนามที่แสดงกลุ่มของคนที่ร่วมทางเดียวกัน โดยที่ "ทาง" ในที่นี้หมายถึง ถนนหรือทางเดิน และทางในความหมายนามธรรมคือแนวทาง แนวคิด แนวความเห็นหรืออุดมการณ์ ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ tɕaw4 มีอรรถลักษณะ [ร่วมทางเดียวกัน]

4.4.2.1.1.2.2 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของคนที่นั่งร่วมโต๊ะเดียวกัน เป็นลักษณะนามที่แสดงกลุ่มของคนที่นั่งโต๊ะเดียวกันโดยอาจร่วมรับประทานอาหารกันหรือสนทนากัน ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ tiə3 มีอรรถลักษณะ [ร่วมโต๊ะเดียวกัน]

4.4.2.1.1.2.3 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของคนที่ใช้นามสกุลเดียวกัน เป็นลักษณะนามที่แสดงกลุ่มของคนที่ใช้นามสกุลเดียวกัน ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ həw6 มีอรรถลักษณะ [นามสกุลเดียวกัน]

4.4.2.1.1.2.4 ลักษณะนามแสดง

กลุ่มของคนที่อาศัยในบ้านเดียวกัน เป็นลักษณะนามที่แสดงกลุ่มของคนอาศัยรวมอยู่ในบ้านเดียวกัน ซึ่งอาจจะเป็นญาติพี่น้องกันหรือไม่ก็ได้ ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ pjaw4 มีอรรถลักษณะ [บ้านเดียวกัน]

4.4.2.1.1.2.5 ลักษณะนามแสดง

กลุ่มของคนในครอบครัวเดียวกัน เป็นลักษณะนามที่แสดงกลุ่มของคนที่มีความสัมพันธ์เป็นญาติพี่น้องกัน และอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ pwan2 มีอรรถลักษณะ [ครอบครัวเดียวกัน]

4.4.2.1.1.2.6 ลักษณะนามแสดง

กลุ่มของคนในหมู่บ้านเดียวกัน เป็นลักษณะนามแสดงกลุ่มของคนอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ la:ŋ6 มีอรรถลักษณะ [หมู่บ้านเดียวกัน]

4.4.2.1.1.2.7 ลักษณะนามแสดง

กลุ่มของคนในเมืองเดียวกัน เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของคนอาศัยอยู่ในเมือง หรือจังหวัดเดียวกัน ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ ɯb:ŋ4 มีอรรถลักษณะ [เมืองเดียวกัน]

4.4.2.1.1.2.8 ลักษณะนามแสดง

กลุ่มของคนในเผ่าเดียวกัน เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของคนอาศัยอยู่ในเผ่าเดียวกัน หรือมีเชื้อสายหรือพันธุ์เดียวกัน ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ fi:ŋ5 มีอรรถลักษณะ [เผ่าเดียวกัน]

4.4.2.1.1.2.9 ลักษณะนาม

แสดงกลุ่มของคนในวัยเดียวกัน เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของคนโดยที่ลักษณะนามจะแสดงให้เห็นว่าคนในแต่ละกลุ่มอยู่ในวัยเดียวกันหรือมีอายุใกล้เคียงกัน เช่น วัยเด็ก วัยรุ่น วัยกลางคน วัยชรา ลักษณะนามประเภทนี้ปรากฏกับคำนามเมื่อนที่หมายถึงคนโดยทั่วไป เช่น คนคนเมียน คนไทย ชาวบ้าน แยกที่มาในงาน ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ ɔwɔj2 มีอรรถลักษณะ [วัยเดียวกัน]

4.4.2.1.1.3 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสัตว์

ลักษณะนามประเภทนี้แสดงกลุ่มของสัตว์ และยังให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า สัตว์ที่รวมกันเป็นกลุ่มนั้นจะต้องอาศัยอยู่ในที่อยู่ของสัตว์แต่ละชนิด ไม่ใช่เป็นการรวมกลุ่มของสัตว์ในที่อื่น ๆ ทั่วไป เช่น ในถนนหรือทุ่งหญ้า ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนออรรถลักษณะ 2 อรรถลักษณะสำหรับลักษณะนามประเภทนี้คือ [สัตว์] ซึ่งเป็นอรรถลักษณะของนามที่เกิดร่วมกับลักษณะนามประเภทนี้ อีกอรรถลักษณะหนึ่งคือ [ที่อยู่] เป็นอรรถลักษณะเฉพาะของลักษณะนามประเภทนี้ ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกตามชนิดของสัตว์ที่อยู่รวมเป็นกลุ่มได้ 3 ประเภทคือ

4.4.2.1.1.3.1 ลักษณะนามแสดง

กลุ่มของหมู เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของหมูที่อาศัยอยู่ในเล้าเดียวกัน ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ dzo:3 มีอรรถลักษณะ [หมู]" และ [เล้า]"

4.4.2.1.1.3.2 ลักษณะนามแสดง

กลุ่มของม้าหรือวัว เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของม้าหรือวัวที่อาศัยในคอกเดียวกัน ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ la:n6 มีอรรถลักษณะ [ม้า/วัว]" และ [คอก]"

4.4.2.1.1.3.3 ลักษณะนามแสดง

กลุ่มของแมลง เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของแมลงที่อาศัยอยู่ในรังเดียวกันเช่น มด ผึ้ง ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ pu:u3 มีอรรถลักษณะ [แมลง]" และ [รัง]"

4.4.2.1.1.4 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของลูกสัตว์

ลักษณะนามประเภทนี้แสดงกลุ่มของลูกสัตว์และยังให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ลูกสัตว์เหล่านั้นต้องเกิดจากแม่เดียวกันในคราวเดียวกัน ซึ่งในภาษาไทยเรียกว่า "ครอก" ลูกสัตว์ในที่นี้หมายถึงสัตว์ตั้งแต่แรกเกิดซึ่งยังไม่เต็มที เช่น ลูกไก่ ลูกสุนัข ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนออรรถลักษณะ 2 อรรถลักษณะสำหรับลักษณะนามประเภทนี้คือ [ลูกสัตว์]" เป็นอรรถลักษณะของนามที่ลักษณะนามประเภทนี้เกิดร่วมด้วย และ [ครอกเดียวกัน]" เป็นอรรถลักษณะเฉพาะลักษณะนามประเภทนี้ ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ luj6

4.4.2.1.1.5 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของพืช เป็น

ลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของสิ่งมีชีวิตจำพวกพืช อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้ คือ [พืช]" ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกตามชนิดของพืชได้ 3 ประเภทคือ

4.4.2.1.1.5.1 ลักษณะนามแสดง

กลุ่มของพืชลำต้นตรง ลักษณะนามประเภทนี้แสดงกลุ่มของพืชที่มีลำต้นตรงเช่น มะม่วง มะพร้าว ข้าว กล้วย ไม้ ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ po:n1 มีอรรถลักษณะ [พืชต้นตรง]"

4.4.2.1.1.5.2 ลักษณะนามแสดง

กลุ่มของพืชลำต้นเลื้อย ลักษณะนามประเภทนี้แสดงกลุ่มของพืชที่มีลำต้นเลื้อยไปตามพื้นดิน หรือเกาะพันสิ่งอื่นหรือต้นไม้อื่น เช่น ต้นมัน ฟักทอง แดงโม ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ phow1 มีอรรถลักษณะ [พืชต้นเลื้อย]"

4.4.2.1.1.5.3 ลักษณะนามแสดง

กลุ่มของพืชไม่ระบุชนิด ลักษณะนามประเภทนี้ใช้กับพืชทุกชนิดที่กล่าวใน 4.4.2.1.1.5.1-4.4.2.1.1.5.2 นอกจากนั้น ลักษณะนามประเภทนี้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยว่า กลุ่มของพืชนั้นต้องขึ้นกระจายในพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนออรรถลักษณะ 2 อรรถลักษณะสำหรับ

ลักษณะนามประเภทนี้คือ [ไม้ระบุชนิดพืช] เป็นอรรถลักษณะของคำนามที่เกิดร่วมลักษณะนามประเภทนี้ และ [ชั้นกระจายเป็นบริเวณกว้าง] เป็นอรรถลักษณะเฉพาะของลักษณะนามประเภทนี้ ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ dzop4

4.4.2.1.2 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งมีชีวิตไม้ระบุชนิด เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของสิ่งมีชีวิตโดยไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นสิ่งมีชีวิตชนิดใดชนิดหนึ่งโดยเฉพาะ อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [สิ่งมีชีวิตไม้ระบุชนิด] ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภทย่อยตามลักษณะเด่นของสิ่งซึ่งแสดงโดยคำลักษณะนามเอง ดังนี้

4.4.2.1.2.1 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งมีชีวิตที่มองเห็นไม่สูง เป็นลักษณะนามที่แสดงกลุ่มของสิ่งมีชีวิตที่ไม่สูง เช่น กบ เห็ด หรือถ้าเป็นสิ่งที่สูงก็ต้องมองเห็นไม่สูง เช่น กลุ่มคนที่นั่งรวมกัน สัตว์ที่หมอบรวมกันอยู่กับพื้น คนหรือสัตว์ที่มองเห็นจากที่ไกล กลุ่มของวัวที่กินหญ้าอยู่กลางทุ่ง เป็นต้น ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ bom6 มีอรรถลักษณะ [ไม่สูง]

4.4.2.1.2.2 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งมีชีวิตที่เกิดหรือปรากฏในเวลาเดียวกัน เป็นลักษณะนามที่แสดงกลุ่มของสิ่งมีชีวิต นอกจากนี้ ลักษณะนามประเภทนี้ยังให้ความหมายเพิ่มเติมว่ากลุ่มของสิ่งมีชีวิตนั้นต้องเกิดปรากฏ ทำกิจกรรมหรืออยู่รวมกันในช่วงเวลาเดียวกัน เช่น กลุ่มของสัตว์ที่มีอายุไล่เลี่ยกัน กลุ่มของพืชที่ปลูกพร้อมกันหรือกลุ่มของทหารที่ฝึกหัดเดียวกัน ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ pa:n1 มีอรรถลักษณะ [รุ่นเดียวกัน]

4.4.2.2 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งไม่มีชีวิต เป็นลักษณะนามที่ใช้กับกลุ่มของสิ่งไม่มีชีวิตที่มีรูป เช่น ผลไม้ หนังสือ ใบตอง ถ้วย จาน อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [ไม่มีชีวิต] ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกเป็น 4 ประเภทย่อยโดยพิจารณาจากชนิดของสิ่งไม่มีชีวิต ดังนี้

4.4.2.2.1 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของส่วนของพืช ลักษณะนามประเภทนี้แสดงกลุ่มของส่วนของพืช เช่น ส่วนที่เป็น ใบ ดอก หรือผล นอกจากนี้ ยังแสดงกลุ่มของสิ่งที่ไม่ใช่ส่วนของพืช แต่มีลักษณะบางอย่างซึ่งทำให้สามารถเทียบได้กับส่วนของพืช เช่น ลูกกัญแจที่รวมอยู่ในพวงเดียวกันซึ่งเปรียบได้กับส่วนดอกหรือผลของพืชที่รวมกลุ่มกัน ก้อนเมฆที่เรียงต่อกัน ซึ่งเปรียบได้กับส่วนใบและดอกของพืชจำนวนหนึ่งที่รวมอยู่ในข้อเดียวกัน อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [ส่วนของพืช] ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภทย่อยซึ่งขึ้นอยู่กับว่าส่วนของพืชดังกล่าวติดอยู่กับแกนใหญ่หรือไม่ ดังนี้

4.4.2.2.1.1 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของส่วนของพืช ที่ติดกับแกนใหญ่ เป็นลักษณะนามที่แสดงกลุ่มของส่วนของพืชใน 4.4.2.2.1 โดยที่ส่วนดังกล่าว ต้องติดกับแกนใหญ่หรือกิ่งใหญ่ซึ่งเป็นแกนรวมของกิ่งเล็ก ๆ ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ tɔ:4 มีอรรถลักษณะ [ติดกับแกนใหญ่]

4.4.2.2.1.2 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของส่วนของพืช ที่ติดกับแกนเล็ก เป็นลักษณะนามที่แสดงกลุ่มของส่วนของพืชใน 4.4.2.2.1 โดยที่ส่วนดังกล่าว ต้องติดกับแกนเล็ก อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [ติดกับแกนเล็ก] ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกตามชนิดของพืชได้ 2 ประเภทคือ

4.4.2.2.1.2.1 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของผลกล้วย เป็นลักษณะนามที่ใช้กับผลกล้วยที่รวมเป็นหวีเดียวกัน ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ tɔwʔ4 มีอรรถลักษณะ [กล้วย]

4.4.2.2.1.2.2 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของส่วนของพืชที่ไม่ระบุชนิดยกเว้นกล้วย เป็นลักษณะนามที่ใช้กับส่วนของพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่กล้วยแต่รวมอยู่ในกิ่งเล็กเดียวกัน อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [ไม่ระบุชนิดพืช ยกเว้นกล้วย] ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกตามรูปแบบของการรวมกลุ่มของส่วนของพืชได้ 2 ประเภทคือ

1) ลักษณะนามแสดงกลุ่มของส่วนของพืชที่รวมกันแบบเบียดชิดกัน เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของส่วนของพืชที่รวมกันอยู่ในกิ่งเล็กเดียวกัน นอกจากนั้น ลักษณะนามประเภทนี้ยังให้ความหมายเพิ่มเติมว่า ส่วนของพืชเหล่านี้รวมกันอยู่ในลักษณะที่เบียดชิดกัน เช่น ผลองุ่น มะเขือพวง หรือดอกไม้บางชนิด ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ tɔ:ɔ:3 มีอรรถลักษณะ [ติดแกนเล็กแบบเบียดชิด]

2) ลักษณะนามแสดงกลุ่มของส่วนของพืชที่รวมกันแบบไม่เบียดชิดกัน เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของส่วนของพืชที่รวมกันอยู่ในกิ่งเล็กเดียวกัน นอกจากนั้น ลักษณะนามชนิดนี้ให้ความหมายเพิ่มเติมว่าส่วนของพืชเหล่านี้รวมกันอยู่ในลักษณะที่ไม่เบียดชิดกัน เช่นผลลำไย มะไฟ และดอกไม้บางชนิด ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ pjɔŋ2 มีอรรถลักษณะ [ติดแกนเล็กแบบไม่เบียดชิด]

4.4.2.2.2 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของผลผลิตทางการเกษตร ลักษณะนามประเภทนี้แสดงกลุ่มของสิ่งที่เป็นผลผลิตทางการเกษตรซึ่งได้แก่ผลของพืชที่เพาะปลูกไว้ขายหรือบริโภคเช่น ข้าว ข้าวโพด ชিং เคือส เป็นต้น ดังนั้นอรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [ผลผลิตทางการเกษตร] ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกตามลักษณะเด่น

ของกลุ่มของสิ่งที่เป็นผลผลิตทางการเกษตรดังกล่าวได้ 2 ประเภท ซึ่งลักษณะเด่นดังกล่าวแสดงด้วยลักษณะนามดังนี้

4.4.2.2.2.1 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของผลผลิตทางการเกษตรที่ปลูกหรือเก็บเกี่ยวพร้อมกัน ลักษณะนามประเภทนี้แสดงกลุ่มของผลผลิตทางการเกษตร และยังให้ความหมายเพิ่มเติมด้วยว่า ผลผลิตทางการเกษตรเหล่านี้ต้องได้รับการปลูกหรือเก็บเกี่ยวพร้อมกันเช่น ข้าว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ thw:η5 มีอรรถลักษณะ [ปลูก/เก็บเกี่ยวพร้อมกัน]

4.4.2.2.2.2 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของผลผลิตทางการเกษตรที่เก็บในถังฉางเดียวกัน ลักษณะนามประเภทนี้แสดงกลุ่มของผลผลิตทางการเกษตรที่นำมาเก็บในถังฉางเดียวกัน เช่น ข้าว ข้าวโพด ฝรั่ง ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ lam6 มีอรรถลักษณะ [เก็บในถังฉางเดียวกัน]

4.4.2.2.3 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่มีรูปร่างบางอย่าง เป็นลักษณะนามที่แสดงกลุ่มของสิ่ง โดยที่สิ่งนั้นต้องมีรูปร่างบางอย่างที่เอื้อให้สามารถนำมาจัดเรียงเป็นรูปแบบต่าง ๆ ได้ เช่น สิ่งที่มีรูปร่างยาวซึ่งเอื้อให้สามารถนำมารวมเป็นมัดได้ เช่น ตะเกียบ หนุ่ย ดอกฝิ่น สิ่งที่มีลักษณะไม่หนาและสามารถหีบสกได้ซึ่งเอื้อให้นำมาซ้อนรวมกันเป็นตั่งได้เช่น ธนบัตร กระดาษ ใบตอง อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [มีรูปร่างบางอย่าง] และสามารถจำแนกออกเป็นประเภทย่อยตามรูปแบบของกลุ่มได้ 4 ประเภทคือ

4.4.2.2.3.1 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่เรียงเป็นตั่งได้ เป็นลักษณะนามที่แสดงกลุ่มของสิ่งที่สามารถนำมาจัดเรียงเป็นตั่ง หรือแถบได้ ซึ่งได้แก่สิ่งที่มีขนาดเล็ก และยาวเท่ากัน สามารถนำมาเรียงแล้วยึดให้ติดกันเป็นผืนหรือแพได้ เช่น หนุ่ยคา ไม้หนึบ ประทัด อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [เรียงเป็นตั่งได้] และ [ตั่ง] ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกตามชนิดของสิ่งได้ 2 ประเภทคือ

4.4.2.2.3.1.1 ลักษณะนามแสดงตั่งของหนุ่ยคา เป็นลักษณะนามที่ใช้กับหนุ่ยคาที่นำมาเรียงรวมกันเป็นตั่งสำหรับมุงหลังคา ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ sim4 มีอรรถลักษณะ [หนุ่ยคา]

4.4.2.2.3.1.2 ลักษณะนามแสดงตั่งของสิ่งอื่นที่ไม่ใช่หนุ่ยคา เป็นลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งอื่นที่นำมาเรียงรวมกันเป็นตั่งได้โดยยกเว้นหนุ่ยคา เช่น ไม้หนึบ ประทัด กระดุม ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ pa:j3 มีอรรถลักษณะ [ไม่ใช่หนุ่ยคา]

4.4.2.2.3.2 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่มี
รวมกันได้ ลักษณะนามประเภทนี้ใช้แสดงกลุ่มของสิ่งที่สามารถนำมามัดรวมกันได้ ได้แก่สิ่งที่มี
ความยาวเป็นลักษณะเด่นและไม่หนามากโดยอาจจะเป็นสิ่งที่มีความอ่อนตัว เช่น รวงข้าว
ฝักต่าง ๆ เช่น ต้นหอม ฝักขี้ กระจง หรืออาจจะเป็นสิ่งที่มีลักษณะแข็ง เช่น ไม้ ตะเกียบ
ไม้ฟัน อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [มัด] และ [มัดรวมกันได้] ลักษณะนาม
ประเภทนี้จำแนกตามชนิดของสิ่งที้นำมามัดรวมกันได้ 3 ประเภทคือ

4.4.2.2.3.2.1 ลักษณะนามแสดง
มัดของพืชบริเวณเมล็ด เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงมัดของรวงหรือกิ่งพืชที่คนนำส่วนเมล็ดมาบริเวณ
เช่น ข้าว ถั่ว งา ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ gum1 มีอรรถลักษณะ [พืชบริเวณเมล็ด]

4.4.2.2.3.2.2 ลักษณะนามแสดง
มัดของสิ่งที่มีความยาวและตรงเป็นลักษณะเด่น เป็นลักษณะนามที่แสดงมัดของสิ่งที่มีความยาว
และความตรงเป็นแท่งหรือเส้นยาวซึ่งอาจจะแข็งหรืออ่อนตัวก็ได้เช่น ไม้ฟัน ก้านไม้กวาด ชูบ
ตะเกียบ ดอกไม้ ถั่วฝักยาว ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ pa:4 มีอรรถลักษณะ [ยาวและตรง]

4.4.2.2.3.2.3 ลักษณะนามแสดง
มัดของสิ่งไม่ระบุชนิดที่ไม่แข็ง เป็นลักษณะนามที่แสดงมัดของสิ่งโดยสิ่งที้นำมามัดรวมกันจะต้องมี
ความอ่อนตัวซึ่งได้แก่สิ่งที่กล่าวใน 4.4.2.2.3.2.1 และสิ่งที่กล่าวใน 4.4.2.2.3.2.2
บางชนิดที่ไม่ใช่ของแข็งอย่างไม้ ไม้ฟัน ชูบ หรือตะเกียบ ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ tsəj4
มีอรรถลักษณะ [มัดรวมกันได้แต่ไม่แข็ง]

4.4.2.2.3.3 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่มี
รวมกันได้ เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของสิ่งที้นำมามัดรวมกันได้ ซึ่งได้แก่สิ่งที่มีส่วนระนาบ
เป็นลักษณะเด่นคือเป็นแผ่นแบน ไม่แข็งและไม่หนามาก เช่น กระจง ใบตอง เสื่อ สังกะสี
ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ dzun2 มีอรรถลักษณะ [มีนวม] และ [มีนวมรวมกันได้]

4.4.2.2.3.4 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่ยึด
รวมกันเป็นตั้งได้ เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของสิ่งที้นำมาซ้อนรวมกันเป็นตั้งได้ ซึ่งได้แก่
สิ่งที่มีส่วนระนาบเป็นลักษณะเด่นและไม่หนามาก เช่น กระจง ธนบัตร หนังสือ ใบตอง งาน
ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ ta:p2 มีอรรถลักษณะ [ตั้ง] และ [ซ้อนเรียงเป็นตั้งได้]

4.4.2.2.4 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่มีความสัมพันธ์บางอย่าง
ต่อกัน เป็นลักษณะนามที่แสดงกลุ่มของสิ่งโดยที่สิ่งที้นำมาซ้อนรวมกันนั้นจะมีความสัมพันธ์บางอย่างต่อกัน
เช่น มีไว้เพื่อวัตถุประสงค์เดียวกันเช่น เครื่องครัว และเครื่องนอนหรือเป็นกลุ่มของส่วน
ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น กรรไกร และคีม เป็นต้น อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้

คือ [ไม่มีชีวิตที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน]" ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นประเภทย่อยตามความสัมพันธ์ได้ 3 ประเภท ซึ่งลักษณะนามจะเป็นตัวแสดงความสัมพันธ์ของสิ่งที่ยรวมกลุ่มกันดังนี้

4.4.2.2.4.1 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่ยรวมกัน เพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง ลักษณะนามประเภทนี้แสดงกลุ่มของสิ่งที่ยคนนำมาจัดรวมเป็นชุดเดียวกันไว้ใช้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ชุดเครื่องครัว ประกอบด้วย จาน ถ้วย ช้อน แก้ว สำหรับใช้ในการปรุงอาหาร ชุดเครื่องนอนประกอบด้วย ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอน สำหรับการนอน จะสังเกตได้ว่า คำนามที่เกิดร่วมกับลักษณะนามประเภทนี้จะแสดงความเป็นกลุ่มอยู่แล้ว ส่วนคำลักษณะนามจะระบุความสัมพันธ์ของสิ่งในกลุ่มว่ามีวัตถุประสงค์ในการใช้อย่างเดียวกัน ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ thaw5 มีอรรถลักษณะ [รวมกันเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง]"

4.4.2.2.4.2 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่ยมีแบบเดียวกัน เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของสิ่งชนิดเดียวกันและมีแบบเดียวกันเพราะทำจากเข้าหลอมหรือแม่พิมพ์เดียวกัน เช่น แก้ว จาน ชาม โดยลักษณะนามจะเป็นตัวกำหนดให้ทราบว่าสิ่งที่ยคำนามอ้างอิงนั้นมีแบบเดียวกัน ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ tsɔwɛŋ2 มีอรรถลักษณะ [แบบเดียวกัน]"

4.4.2.2.4.3 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่ยมีส่วนประกอบหลายส่วนทำงานร่วมกัน เป็นลักษณะนามที่แสดงกลุ่มของส่วนประกอบของสิ่งที่ยมีส่วนประกอบหลายส่วนทำงานร่วมกัน เช่น กรรไกร ประกอบด้วยส่วนที่ยมีคม 2 ส่วนสำหรับตัดและส่วนสำหรับมือจับหรือบังคับ 2 ส่วน ฮาซุกที่ยประกอบด้วยฮาหลายขนานจัดรวมกันเพื่อรักษาอาการเจ็บป่วยอย่างใดอย่างหนึ่ง เรือ ซึ่งประกอบด้วยลำเรือและไม้พายสำหรับแจว ดับ ประกอบด้วยดับใหญ่ ดับอ่อน และถุงน้ำดี โด ประกอบด้วยโด 2 ข้าง กรวยโด และท่อโด และปอด ประกอบด้วยปอด 2 ข้างและหลอดเลือด จะเห็นได้ว่า ถ้าสิ่งที่ยดังกล่าวขาดส่วนประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งไป สิ่งที่ยนั้นก็ไม่สามารถทำงานหรือก่อประโยชน์อันใดได้และลักษณะนามจะเป็นตัวกำหนดให้ทราบว่าสิ่งที่ยดังกล่าวมีส่วนประกอบหลายส่วนที่ยต้องทำงานร่วมกัน ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ phəw5 มีอรรถลักษณะ [มีส่วนประกอบที่ยต้องทำงานร่วมกัน]"

4.4.2.3 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่ยไม่ระบุชนิด เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของสิ่งที่ยทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ยมีชีวิตหรือไม่ก็ตาม เช่น คน สัตว์ พืช หิน กระดุม แก้วน้ำ อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [ไม่ระบุชนิด]" ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกตามรูปแบบของกลุ่มได้ 2 ประเภทคือ

4.4.2.3.1 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่รวมกันเป็นกอง เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของสิ่งที่รวมอยู่เป็นกอง ได้แก่สิ่งที่มีรูปซึ่งอาจจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งไม่มีชีวิตก็ได้ แต่ต้องมีขนาดไม่โตเกินไป สามารถ หีบ ชก เคลื่อนย้ายไปไหนมาไหนได้ เช่น ผลไม้ ก้อนหิน เนื้อ ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ duj1 มีอรรถลักษณะ [กอง]" และ [รวมเป็นกองได้]"

4.4.2.3.2 ลักษณะนามแสดงกลุ่มของสิ่งที่เรียงกันเป็นแถว เป็นลักษณะนามที่ใช้แสดงกลุ่มของสิ่งที่อยู่ในรูปของแถวเช่น คน ต้นไม้ กระจุก ตัวอักษร ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ liəw6 มีอรรถลักษณะ [แถว]" และ [เรียงเป็นแถวได้]"

4.5 ลักษณะนามหน่วยวัด

ลักษณะนามหน่วยวัด หมายถึง ลักษณะนามที่เป็นหน่วยซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อวัดและแสดงค่าความมากน้อยของสิ่งที่ไม่สามารถจำแนกนับได้ เช่น ของเหลว หรือสิ่งที่จำแนกนับได้แต่นับยากเพราะมีขนาดเล็ก ละเอียดย และมีจำนวนมาก เช่น ข้าวสาร น้ำตาลทราย นอกจากนี้ยังหมายถึงหน่วยที่ใช้วัดและแสดงค่าของคุณสมบัติของสิ่ง ซึ่งอาจจะเป็นคุณสมบัติที่ติดมากับสิ่งอยู่แล้ว เช่น คุณสมบัติที่เป็นน้ำหนัก ความยาว และความหนา หรือเป็นคุณสมบัติที่คนกำหนดให้ภายหลัง เช่น คุณสมบัติที่เป็นค่าหรือราคาของสิ่ง ดังนั้น จะเห็นว่าในความเป็นจริง เราวัดคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งของสิ่งด้วยหน่วยวัด เช่น วัดความยาวของถนน วัดความหนาของเวลา วัดน้ำหนักของผลไม้ ดังนั้นอรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้ คือ [หน่วยวัด]"

ในการแสดงค่าของคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ คำนามที่อ้างถึงคุณสมบัติของสิ่งที่เราวัด เช่น ความยาว ความหนา มักจะไม่ปรากฏร่วมกับคำบอกจำนวนและลักษณะนามหน่วยวัด แต่คำนามที่อ้างถึงสิ่งที่ต้องการวัดคุณสมบัติจะปรากฏแทน เช่น เรามักจะไม่พูดว่า ความยาวไม้ 1 คืบ แต่มักจะพูดว่า "ไม้ 1 คืบ" โดยความหมายที่เป็นคุณสมบัติของสิ่งจะแฝงอยู่ในความหมายของหน่วยวัดนั่นเอง ดังนั้น หน่วยวัด จะมีความหมายที่แสดงว่า หน่วยวัดนั้นวัดคุณสมบัติใดของสิ่งและมีค่าเท่าไรต่อ 1 หน่วยวัด

จากตัวอย่าง "ไม้ 1 คืบ" จะเห็นว่า หน่วยวัด "คืบ" จะให้ความหมายที่แสดงว่า "คืบ" เป็นหน่วยที่ใช้วัดความยาวโดยมีค่าเท่ากับช่วงระยะระหว่างปลายนิ้วหัวแม่มือถึงปลายนิ้วกลางเมื่อกางออก

หน่วยวัดในภาษาเมียนจําแนกตามคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการวัดออกเป็น 5 ประเภทคือ

- 1) หน่วยวัดปริมาตร
- 2) หน่วยวัดน้ำหนัก
- 3) หน่วยวัดความยาว
- 4) หน่วยวัดความหนา
- 5) หน่วยวัดค่าหรือราคา

การจําแนกประเภทลักษณะนามหน่วยวัดในภาษาเมียนแสดงได้ด้วยแผนภูมิต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด. หน่วยวัด
[หน่วยวัด]

ด. หน่วยวัดน้ำหนัก
[บอกน้ำหนัก]
[ค่าน้ำหนัก]
[มีน้ำหนัก]

- ด. หน่วยวัดน้ำหนัก สำหรับค้ำชั่งเล็ก [สำหรับค้ำชั่งเล็ก] [มีน้ำหนักน้อย]
 - [1/4 สั่ง] ^a g5 puani
 - [1/2 สั่ง] ^a puani
 - [1 สั่ง] ^a tsin3
 - [1 บาท] ^a faj5 tsin3
 - [1 ค้ำชั่ง] ^a lu:q6
 - [10 บาท] ^a khan5
 - [100 บาท] ^a tɔw:j2
- ด. หน่วยวัดน้ำหนัก สำหรับค้ำชั่งใหญ่ [สำหรับค้ำชั่งใหญ่] [มีน้ำหนักมาก]
 - [8 กทม] ^a tɕa:ai
 - [3 กก.ทว] ^a pe:a4
 - [10 กก.ทว] ^a xun2

ด. หน่วยวัดความยาว
[บอกความยาว]
[ค่าไม่แน่นอน]
[มีความยาว]

- ด. หน่วยวัดความยาว ของผ้า [ผ้า] [ช่วงความยาวเฉลี่ย ของเสื้อ/กางเกง] ^a lɛe:v4
- ด. หน่วยวัดความยาว ของถนนหรือทางเดิน [ถนน/ทาง] ^a bia2
- ด. หน่วยวัดความยาว ของสิ่งไม่มีระบุชนิด [มีความยาว]
 - [ช่วงจากปลายนิ้วทวนมือถึง ปลายนิ้วเด็กกางออก] ^a faj3 tsim5
 - [ช่วงจากปลายนิ้ว มือถึง ปลายนิ้วกลางเปิด กางออก] ^a xa:ɕ5
 - [ช่วงจากข้อมือศอกถึงปลายนิ้วกลาง] ^a dɔʔ2
 - [ช่วงจากปลายนิ้วถึงข้อศอก 1 ของนิ้ว] ^a doʔ4
 - [ช่วงจากปลายนิ้วถึงข้อศอก 2 ของนิ้ว] ^a kwaj2
 - [ช่วงกว้างของฝ่ามือ 1 นิ้ว] ^a ucq3 puw6 doʔ4
 - [ช่วงกว้างของฝ่ามือข้างหนึ่ง] ^a ucq3 puw6 tsaj4
 - [ช่วง 4 เท้าของ] ^a dɔʔ2] ^a tsam3

ด. หน่วยวัดความนาน
[บอกความนาน]
[tsiəp3 ho:2 "เวลา"]

- ด. หน่วยวัดความนาน คำนับนอน [ค่านับนอน]
 - [ช่วงระยะ 1 ชั่วโมง] ^a wɔ:v1
 - [ช่วงระยะ 1 นาที] ^a puani
 - [ช่วงระยะ 1 วัน] ^a gɔw:j1
 - [ช่วงระยะ 1 สัปดาห์] ^a xun6
 - [ช่วงระยะ 1 สิบห้า] ^a liʔ2 pa:j5
 - [ช่วงระยะ 1 เดือน] ^a ja:5
 - [ช่วงระยะ 1 ปี] ^a tsip4
 - [ช่วงระยะ 1 ปี] ^a tsiəp5
- ด. หน่วยวัดความนาน ค่าไม่แน่นอน [ค่าไม่แน่นอน] [ช่วงระยะ 10 - 20 วัน] ^a tsɛa:a5

ด. หน่วยวัดค่าหรือราคา
[บอกค่า/ราคา]
[ค่านับนอน]
[เงิน/สิ่งที่เทียบค่าหรือ สัปดาห์ตามค่าของเงิน]

- [ค่าเทียบเท่า 1 สั่ง] ^a Lop3
- [ค่าเทียบเท่า 4 สั่ง] ^a ba:l4

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยวัดบางประเภท เช่น หน่วยวัดน้ำหนักและหน่วยวัดค่าหรือราคา จัดเป็นหน่วยวัดที่มีค่าแน่นอน หมายความว่า ค่าของหน่วยวัดนั้นไม่แปรเปลี่ยนไม่ว่าจะนำหน่วยดังกล่าวไปวัดสิ่งใดที่ไหน เวลาใด เช่น น้ำหนักของผลไม้ 10 กิโลกรัมซึ่งชั่งที่ประเทศไทย จะเท่ากับน้ำหนักของผลไม้ 10 กิโลกรัมซึ่งชั่งที่อื่นทั่วโลก หน่วยวัดบางประเภท จัดเป็นหน่วยวัดที่มีค่าไม่แน่นอน เช่นหน่วยวัดปริมาตร และหน่วยวัดความยาว หมายความว่า ค่าของหน่วยวัดดังกล่าวไม่คงที่เนื่องจากหน่วยวัดประเภทนี้เกิดจากการใช้อุปกรณ์บางอย่างซึ่งมีค่าไม่แน่นอน เป็นเครื่องมือในการวัดคุณสมบัติของสิ่ง เช่นวัดปริมาตรของน้ำด้วยแก้วน้ำ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปริมาตรของน้ำ 1 แก้วในที่แห่งหนึ่ง อาจจะเท่าหรือไม่เท่ากับปริมาตรของน้ำ 1 แก้วอีกที่หนึ่งได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดหรือความจุของแก้วน้ำที่ใช้ หน่วยวัดบางประเภท มีทั้งหน่วยวัดที่มีค่าแน่นอนและหน่วยวัดที่มีค่าไม่แน่นอน เช่นหน่วยวัดความยาว ในการแสดงความแตกต่างของค่าของหน่วยวัดจะใช้อรรถลักษณะ 2 อรรถลักษณะคือ [ค่าแน่นอน] และ [ค่าไม่แน่นอน]

ลักษณะนามหน่วยวัดมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวคือ หน่วยวัดแต่ละประเภทประกอบด้วยหน่วยวัดย่อย ๆ ที่แตกต่างกันที่ค่าเท่านั้น เช่นหน่วยวัดน้ำหนักสำหรับตาซึ่งใหญ่ มีหน่วยวัดย่อย 3 หน่วยวัดที่แตกต่างกันที่ค่าของน้ำหนักเท่านั้นคือ $ta:n1$ มีค่าเทียบเท่า 8 กรัม $pe:n4$ มีค่าเทียบเท่า 1 กิโลกรัม $mun2$ มีค่าเทียบเท่า 10 กิโลกรัม หน่วยวัดค่า/ราคา มีหน่วยวัดย่อย 2 หน่วยวัดคือ $ton3$ มีค่าเทียบเท่า 1 สลึง $ba:t4$ มีค่าเทียบเท่า 4 สลึง ผู้วิจัยจะไม่จำแนกหน่วยย่อยดังกล่าวเป็นประเภทย่อย เนื่องจากหน่วยวัดที่แตกต่างกันที่ค่าเหล่านี้มีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงเพียงแต่กำหนดอรรถลักษณะซึ่งแสดงค่าต่าง ๆ ให้แก่หน่วยย่อยเหล่านี้เท่านั้นเช่นหน่วยวัด $ta:n1$ มีอรรถลักษณะ [8กรัม] $ton3$ มีอรรถลักษณะ [ค่าเทียบเท่า 1 สลึง] ซึ่งอรรถลักษณะเหล่านี้จะปรากฏในแผนภูมิที่ 8

ต่อไปนี้จะกล่าวถึงรายละเอียดของลักษณะนามที่เป็นหน่วยวัดคุณสมบัติของสิ่งทั้ง 5 ประเภท ดังนี้

4.5.1 ลักษณะนามหน่วยวัดปริมาตร เป็นลักษณะนามที่เป็นหน่วยวัดปริมาตรของสิ่ง "ปริมาตร" ในที่นี้ หมายถึง ความมากน้อยหรือจำนวนของสิ่ง ๆ หนึ่ง ซึ่งสิ่ง ๆ นั้นเป็นสิ่งที่นับไม่ได้ เช่น น้ำ แป้ง หรือเป็นสิ่งที่นับได้ยากเนื่องจากแต่ละหน่วยมีขนาดเล็ก และละเอียดมากเช่น ข้าวสาร เกลือ ในการวัดจำนวนของสิ่งดังกล่าวจึงต้องอาศัยสิ่งที่มีความจุ เช่นภาชนะต่าง ๆ มาตักตวงสิ่งนั้นแล้วเทียบค่าจำนวนของสิ่งกับค่าความจุของสิ่งที่ใช้ตักตวง หรือบรรจุ ดังนั้น หน่วยวัดที่ใช้วัดปริมาตรของสิ่งส่วนใหญ่จะเป็นชื่อที่ใช้เรียกสิ่งที่ใช้ตักตวง เช่น

"แก้ว" "จาน" "ช้อน" หรือ "ขวด" เป็นต้น อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [บอกปริมาณ] " [ค่าไม่แน่นอน]" และ [ตกลงได้]"

ลักษณะนามหน่วยวัดปริมาตรของเม็ขนรวบรวมได้ 34 คำ เป็นหน่วยวัดที่มีค่าไม่แน่นอนทั้งหมด ซึ่งจำแนกออกเป็นประเภทย่อยตามชนิดของสิ่งทีนำมาใช้ในการตกลงหรือบรรจุสิ่งที่ต้องการวัดปริมาตรได้ 2 ประเภท คือ

4.5.1.1 ลักษณะนามหน่วยวัดปริมาตรที่เป็นสิ่งของที่มีความจุ เป็น หน่วยที่ใช้วัดความมากน้อยของสิ่งทีสามารถตกลงหรือบรรจุได้ หน่วยวัดประเภทนี้จะเป็สิ่งของหรือเครื่องใช้ทีมีความจุ หรือมีเนื้อทีว่าง สำหรับตกลงหรือบรรจุสิ่งอื่น ชื่อของหน่วยวัดประเภทนี้จะเป็ชื่อของสิ่งของหรือเครื่องใช้ดังกล่าว เช่น "ช้อน" "แก้ว" "ถ้วย" เป็นต้น และคำนามทีอ้างถึงสิ่งทีวัดปริมาตรด้วยหน่วยวัดประเภทนี้ได้ ก็คือคำนามทีอ้างถึงสิ่งทีสามารถใช้สิ่งของหรือเครื่องใช้ดังกล่าวตกลงได้ หรือสิ่งทีนำไปบรรจุในสิ่งของเครื่องใช้ดังกล่าวได้ เช่น ช้อนใช้ตักข้าว ขนม แกง หรือชา แก้วใช้บรรจุน้ำ เหล้า ช่า เป็นต้น อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [สิ่งของมีความจุ]" ลักษณะนามประเภทนี้จำแนกตามชนิดของสิ่งทีต้องการวัดปริมาตรได้ 3 ประเภท คือ

4.5.1.1.1 ลักษณะนามหน่วยวัดปริมาตรของของแห้ง "ของแห้ง" ในทีนี้หมายถึงสิ่งทีไม่มีน้ำหรือของเหลวเจือปนอยู่เลย เช่น ข้าวสาร น้ำตาลทราย อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [ของแห้ง]" ลักษณะนามประเภทนี้รวบรวมได้มี 8 คำ คือ

<u>kwʔ4</u>	"กระบอกลไม้ไผ่"	มีอรรถลักษณะ	[กระบอกลไม้ไผ่ "kwʔ4"]"
<u>sc:ŋ4</u>	"กระบอกลไม้ไผ่"	"	[กระบอกลไม้ไผ่ "sc:ŋ4"]"
<u>taw4</u>	"กระบอกลไม้ไผ่"	"	[กระบอกลไม้ไผ่ "taw4"]"
<u>lɔw3</u>	"น้ำเต้าผ่าครึ่ง"	"	[น้ำเต้าผ่าครึ่ง]"
<u>khwʔ4</u>	"กระบวย"	"	[กระบวย]"
<u>loŋ5</u>	"กระบวย"	"	[กระบวย]"
<u>siŋ1</u>	"กระบวย"	"	[กระบวย]"
<u>da:n1</u>	"กระบวย"	"	[กระบวย]"

4.5.1.1.2 ลักษณะนามหน่วยวัดปริมาตรของของเหลว "ของเหลว" ในทีนี้หมายถึงสิ่งทีเป็ของเหลว เช่น น้ำ น้ำหมึก ธาน้ำ หรือหมายถึงสิ่งทีมีของเหลวเป็ส่วน

ประกอบให้มองเห็นได้ เช่น แกง ข้าวหมุ เป็นต้น อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [ของเหลว]" ลักษณะนามประเภทนี้รวบรวมได้ 5 คำ คือ

<u>puj1</u>	"ถ้วยชา"	มีอรรถลักษณะ	[ถ้วยชา]"
<u>tsa:n4</u>	"แก้วน้ำ"	"	[แก้วน้ำ]"
<u>ʔoŋ5</u>	"โถ่ง"	"	[โถ่ง]"
<u>khuət4</u>	"บ่อ"	"	[บ่อ]"
<u>tso:3</u>	"ราง"	"	[ราง]"

4.5.1.1.3 ลักษณะนามหน่วยวัดปริมาตรของสิ่งไม่ระบุสถานะ
หน่วยวัดประเภทนี้เป็นสิ่งที่ใช้ตักตวงหรือบรรจุสิ่งไม่ระบุสถานะ สิ่งที่ไม่ระบุสถานะหมายถึง
สิ่งนั้นอาจเป็นได้ทั้งของแห้งและของเหลว เช่น ถัง ใช้ตักตวงหรือบรรจุของแห้ง เช่น
ข้าวสาร ทราย หรือบรรจุของเหลวเช่น น้ำ ข้าวหมุ อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้ คือ
[ไม่ระบุสถานะ]" ลักษณะนามประเภทนี้ รวบรวมได้ 14 คำ คือ

<u>kən1</u>	"ช้อน"	"	[ช้อน]"
<u>ʔiən4</u>	"ถ้วย"	"	[ถ้วย]"
<u>dzɔ:ɯ2</u>	"ชาม"	"	[ชาม]"
<u>piən3</u>	"จาน"	"	[จาน]"
<u>tshe:ŋ1</u>	"หม้อ/กะทะ"	"	[หม้อ/กะทะ]"
<u>tsaŋ5</u>	"ไห"	"	[ไห]"
<u>phan3</u>	"กะละมัง"	"	[กะละมัง]"
<u>kwə:ŋ2</u>	"ขวดใหญ่"	"	[ขวดใหญ่]"
<u>pe:ŋ3</u>	"กา/ขวดเล็ก"	"	[กา/ขวดเล็ก]"
<u>doŋ3</u>	"กระบอกล"	"	[กระบอกล]"
<u>thoŋ4</u>	"ถัง"	"	[ถัง]"
<u>pip4</u>	"ปิบ"	"	[ปิบ]"
<u>buəʔ2</u>	"ถุง"	"	[ถุง]"
<u>pe:w1</u>	"ห่อ"	"	[ห่อ]"

4.5.1.2 ลักษณะนามหน่วยวัดปริมาตรที่เป็นอวัยวะคน ลักษณะนามประเภทนี้เป็นหน่วยที่ใช้วัดความมากน้อยของสิ่งดังกล่าวใน 4.1 โดยที่หน่วยวัดประเภทนี้เป็นอวัยวะของคนที่ใช้หยิบ จับ บรรจุ หรือตักดวงสิ่งอื่นได้ เช่น มือ อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [อวัยวะคน]" ลักษณะนามประเภทนี้จำแนกตามชนิดของอวัยวะที่ใช้ได้ 2 ประเภทคือ

4.5.1.2.1 ลักษณะนามหน่วยวัดปริมาตรที่เป็นมือ "มือ" ในที่นี้หมายถึง ลักษณะของมือคนที่ตัดแปลงเป็นรูปทรงขนาดต่าง ๆ เพื่อหยิบ บรรจุ หรือตักดวงสิ่งที่มีขนาดเล็ก และละเอียด เช่น ข้าวสาร น้ำตาลทราย และเกลือ เป็นต้น อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [มือ]" และ [ของแห้ง]" ลักษณะนามประเภทนี้รวบรวมได้ 4 คำ คือ

<u>nop4</u>	"1 หยิบมือ"	มืออรรถลักษณะ	[หยิบมือ]"
<u>naw1</u>	"1 ฝ่ามือ"	"	[ฝ่ามือ]"
<u>nan4</u>	"1 กำมือ"	"	[กำมือ]"
<u>phwan4</u>	"2 ฝ่ามือ"	"	[2 ฝ่ามือ]"

4.5.1.2.2 ลักษณะนามหน่วยวัดปริมาตรที่เป็นปาก ลักษณะนามประเภทนี้เป็น หน่วยวัดที่เป็นอวัยวะช่องปากของคนซึ่งใช้บรรจุอาหาร เช่น น้ำ ข้าว ขนม และยังสามารทใช้แสดงปริมาณของอาหารด้วย ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบ คือ wa:5 มีอรรถลักษณะ [ปาก]" [อาหาร]"

4.5.2 ลักษณะนามหน่วยวัดน้ำหนัก คือ หน่วยที่ใช้วัดน้ำหนักของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยใช้อุปกรณ์ที่ใช้วัดน้ำหนักคือตาชั่งซึ่งมีค่าที่กำหนดแน่นอน อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [บอกน้ำหนัก]" [ค่าน้ำหนัก]" และ [มีน้ำหนัก]" ลักษณะนามประเภทนี้จำแนกเป็น 2 ประเภทตามชนิดของตาชั่งที่หน่วยนั้นประจำอยู่ คือ

4.5.2.1 ลักษณะนามหน่วยวัดน้ำหนักสำหรับตาชั่งเล็ก ลักษณะนามประเภทนี้เป็นหน่วยวัดน้ำหนักที่กำหนดสำหรับใช้ในตาชั่งที่เรียกว่า taŋ4 ซึ่งหมายถึงตาชั่งขนาดเล็กที่ต้องใช้มือถือและใช้สำหรับชั่งสิ่งของมีค่าหรือสิ่งที่มีน้ำหนักน้อย เช่น เงิน ทอง ผงมัน เป็นต้น อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้ คือ [สำหรับตาชั่งเล็ก]" และ [มีน้ำหนักน้อย]" ลักษณะนามประเภทนี้รวบรวมได้ 7 คำ คือ

<u>๓5 pwan1</u>	= 1/4 สลึง	มีอรรถลักษณะ	[1/4 สลึง]"
<u>pwan1</u>	= 1/2 สลึง	"	[1/2 สลึง]"
<u>tsin3</u>	= 1 สลึง	"	[1 สลึง]"
<u>fəj5 tsin3</u>	= 1 บาท	"	[1 บาท]"
<u>lu:ŋ6</u>	= 1 ตำลึง	"	[1 ตำลึง]"
<u>khan5</u>	= 10 บาท	"	[10 บาท]"
<u>tɕwə:j2</u>	= 100 บาท	"	[100 บาท]"

4.5.2.2 ลักษณะนามหน่วยวัดน้ำหนักในคำซึ่งใหญ่ ลักษณะนามประเภทนี้เป็นหน่วยวัดน้ำหนักที่กำหนดใช้ในคำซึ่งที่เรียกว่า jwə:j4 ซึ่งหมายถึง คำซึ่งขนาดใหญ่ที่ใช้ซึ่งสิ่งของที่มีน้ำหนักมาก เช่น เนื้อหมู ผัก อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้ คือ [สำหรับคำซึ่งใหญ่]" และ [มีน้ำหนักมาก]" ลักษณะนามประเภทนี้รวบรวมได้ 3 คำ คือ

<u>tca:n1</u>	= 8 กรัม	มีอรรถลักษณะ	[8 กรัม]"
<u>pe:n4</u>	= 1 กิโลกรัม	"	[1 กิโลกรัม]"
<u>mun2</u>	= 10 กิโลกรัม	"	[10 กิโลกรัม]"

4.5.3 ลักษณะนามหน่วยวัดความยาว คือหน่วยที่ใช้วัดความยาวของสิ่ง และเป็นหน่วยวัดที่มีค่าไม่แน่นอนทั้งหมด อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [บอกความยาว]" [ค่าไม่แน่นอน]" และ [มีความยาว]" ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกเป็น 3 ประเภทตามชนิดของสิ่งที่มีความยาวให้วัด คือ

4.5.3.1 ลักษณะนามหน่วยวัดความยาวของผ้า คือหน่วยที่ใช้วัดความยาวของผ้าโดยเฉพาะ ค่าของความยาว 1 หน่วยของหน่วยวัดประเภทนี้จะเท่ากับความยาวที่เป็นช่วงความยาวเฉลี่ยของเส้นหรือกางเกงของคนเมื่อนั้น ดังนั้น อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [ช่วงความยาวเฉลี่ยของเส้น/กางเกง]" และ [ผ้า]" ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบมีเพียงคำเดียวคือ tse:w4

4.5.3.2 ลักษณะนามหน่วยวัดความยาวของถนนหรือทางเดิน คือ หน่วยที่ใช้วัดความยาวของถนนหรือทางเดินโดยที่ค่าของความยาว 1 หน่วยของหน่วยวัดประเภทนี้จะเท่ากับความยาวที่เป็นช่วงจากเท้าข้างหนึ่งถึงเท้าอีกข้างหนึ่ง ในขณะที่เท้าทั้งสองแตะกับพื้น

ถนนหรือทางเดิน ซึ่งในที่นี้จะเรียกช่วงดังกล่าวว่า "ก้าว" ลักษณะนามประเภทนี้ที่พบคือ bie2 มีอรรถลักษณะ [ก้าว]" และ [tɕaw4 "ถนน ทาง"]"

4.5.3.3 ลักษณะนามหน่วยวัดความยาวของสิ่งไม้ระบุชนิด คือ หน่วยที่ใช้วัดความยาวของสิ่งที่มีความยาวให้วัดได้ทุกชนิด รวมทั้งสิ่งที่กล่าวใน 4.5.3.1 และ 4.5.3.2 อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้ คือ [มีความยาว]" ลักษณะนามประเภทนี้รวบรวมได้ 8 คำ ซึ่งมีค่าความยาวแตกต่างกันดังนี้

fəj3 tshun5 = ความยาวที่เป็นช่วงจากปลายนิ้วหัวแม่มือถึงปลายนิ้วชี้เมื่อกางออก มีอรรถลักษณะ [ช่วงจากปลายนิ้วหัวแม่มือถึงปลายนิ้วชี้เมื่อกางออก]"

na:ɕ5 = ความยาวที่เป็นช่วงจากปลายนิ้วหัวแม่มือถึงปลายนิ้วกลางเมื่อกางออก มีอรรถลักษณะ [ช่วงจากปลายนิ้วหัวแม่มือถึงปลายนิ้วกลางเมื่อกางออก]"

dw72 = ความยาวที่เป็นช่วงจากมุมข้อศอกถึงปลายนิ้วกลางของแขนข้างเดียวกัน มีอรรถลักษณะ [ช่วงจากมุมข้อศอกถึงปลายนิ้วกลาง]"

do74 = ความยาวที่เป็นช่วงจากปลายนิ้วถึงข้อที่ 1 ของนิ้วนั้น มีอรรถลักษณะ [ช่วงจากปลายนิ้วถึงข้อที่ 1 ของนิ้วนั้น]"

kwəj2 = ความยาวที่เป็นช่วงจากปลายนิ้วถึงข้อที่ 2 ของนิ้วนั้น มีอรรถลักษณะ [ช่วงจากปลายนิ้วถึงข้อที่ 2 ของนิ้วนั้น]"

wɕŋ3 puə6 do74 = ความยาวที่เป็นช่วงกว้างของนิ้วมือ 1 นิ้ว มีอรรถลักษณะ [ช่วงกว้างของนิ้วมือ 1 นิ้ว]"

wɕŋ3 pa72 tsəŋ4 = ความยาวที่เป็นช่วงกว้างของฝ่ามือข้างหนึ่ง มีอรรถลักษณะ [ช่วงกว้างของฝ่ามือข้างหนึ่ง]"

tsam3 = ความยาวที่เป็นช่วง 4 เท่าของความยาวจากมุมข้อศอกถึงปลายนิ้วกลางเมื่อกางออก มีอรรถลักษณะ [ช่วง 4 เท่าของ dw72]"

4.5.4 ลักษณะนามหน่วยวัดความนาน คือ หน่วยที่กำหนดขึ้นเพื่อวัดความนานของเวลา อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [บอกความนาน]" และ [tsiəŋ3 ho:2 "เวลา]" ลักษณะนามประเภทนี้สามารถจำแนกตามความแน่นอนของค่าได้ 2 ประเภท คือ

4.5.4.1 ลักษณะนามหน่วยวัดความนานที่มีค่าแน่นอน เป็นหน่วยวัดที่มีค่าเทียบเท่ากับเวลามาตรฐานที่แสดงโดยนาฬิกา อรรถลักษณะของลักษณะนามประเภทนี้คือ [ค่าแน่นอน]" ลักษณะนามประเภทนี้รวบรวมได้ 8 คำ คือ

<u>nc:m1</u>	"ชั่วโมง"	มีอัตราลักษณ	[ช่วงระยะ 1 ชั่วโมง]"
<u>pwan1</u>	"นาที"	"	[ช่วงระยะ 1 นาที]"
<u>nc:j1</u>	"วัน"	"	[ช่วงระยะ 1 วัน]"
<u>mwan6</u>	"คืน"	"	[ช่วงระยะ 1 คืน]"
<u>liʔ2 pa:j5</u>	"สัปดาห์"	"	[ช่วงระยะ 1 สัปดาห์]"
<u>la:5</u>	"เดือน"	"	[ช่วงระยะ 1 เดือน]"
<u>tsip4</u>	"ฤดู"	"	[ช่วงระยะ 1 ฤดู]"
<u>piəŋ5</u>	"ปี"	"	[ช่วงระยะ 1 ปี]"

4.5.4.2 ลักษณะนามหน่วยวัดความนานที่มีค่านั่นนอน เป็นหน่วยแสดง การกะประมาณความนานประมาณ 10-20 วัน ลักษณะนามประเภทนี้พบคือ tsha:m5 มี อัตราลักษณ [ค่าไม่นั่นนอน]" และ [ช่วงระยะ 10-20 วัน]"

4.5.5 ลักษณะนามหน่วยวัดค่าหรือราคา คือหน่วยที่ใช้วัดค่าหรือราคาส่งของ จัดเป็น หน่วยวัดที่มีค่านั่นนอนและปรากฏกับค่านามเมื่อสนที่หมายถึง เงิน หรือสิ่งที่ใช้เงินซื้อหรือตีราคา ได้ เช่น เงิน ทอง สร้อยคอ กำไล อัตราลักษณของลักษณนามประเภทนี้ คือ [นอกค่า/ราคา]" [ค่านั่นนอน]" และ [เงิน/สิ่งที่เทียบค่าหรือตีราคาตามค่าของเงิน]" ลักษณะนามประเภทนี้ รวบรวมได้ 2 คำ คือ

<u>tog3</u>	ค่าเทียบเท่า 1 สลึง	มีอัตราลักษณ	[ค่าเทียบเท่า 1 สลึง]"
<u>ba:t4</u>	ค่าเทียบเท่า 4 สลึง	"	[ค่าเทียบเท่า 4 สลึง]"

4.6 ลักษณะนามประเภท

ลักษณนามประเภท หมายถึง ลักษณะนามที่ใช้จำแนกนับสิ่งโดยแยกเป็นประเภท แบบ หรืออย่าง โดยที่สิ่งแต่ละประเภทอาจจะมีเพียง 1 หรือมากกว่า 1 ก็ได้ แต่สิ่งที่แยกนับจะ ต้องมีคุณสมบัติบางอย่างที่แตกต่างกัน ลักษณะนามประเภทนี้พบเพียงคำเดียวคือ puŋ1 มีความหมายเทียบได้กับคำว่า ประเภท ชนิด แบบ อย่าง ในภาษาไทยและสามารถปรากฏกับ ค่านามที่อ้างถึงสิ่งทุกชนิด ทั้งสิ่งที่เป็นรูปธรรม และสิ่งที่ไม่เป็นรูปธรรม สิ่งมีชีวิต และสิ่ง ไม่มีชีวิต อัตราลักษณของลักษณนามประเภทนี้คือ [ประเภท]" และอัตราลักษณของนามที่เกิด

ร่วมกับลักษณะนามนี้คือ [สิ่ง]" แต่เนื่องจากลักษณะนามประเภทนี้มีเพียงคำเดียว ผู้วิจัยจึง
ไม่แสดงแผนภูมิแสดงการจำแนกประเภทสำหรับลักษณะนามประเภทนี้

4.7 สรุป

กล่าวโดยสรุปคือ ลักษณะนามในภาษาเมียนสามารถจำแนกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ด้วย
เกณฑ์ทางความหมายได้ 5 ประเภท คือ ลักษณะนามนับหน่วย ลักษณะนามแสดงส่วนย่อย ลักษณะนาม
แสดงกลุ่ม ลักษณะนามหน่วยวัด และ ลักษณะนามประเภท แต่ละประเภทใหญ่สามารถจำแนกเป็น
ประเภทย่อยในลำดับลดหลั่นดังแสดงด้วยแผนภูมิ ผู้วิจัยได้อธิบายประเภทต่าง ๆ ของลักษณะนาม
พร้อมทั้งเสนออรรถลักษณะซึ่งสอดคล้องกับประเภทแต่ละประเภทของลักษณะนาม อรรถลักษณะที่
เสนอ มีทั้งอรรถลักษณะที่แสดงลักษณะประจำตัวของลักษณะนามและอรรถลักษณะที่แสดงคุณสมบัติทาง
ความหมายของคำนามที่ลักษณะนามเกิดร่วมด้วย จากการกำหนดอรรถลักษณะให้กับลักษณะนามแต่ละ
ประเภทพบว่าลักษณะนามที่มีอรรถลักษณะเฉพาะตัวลักษณะนามเองจำนวน 55 คำ เคยเป็นคำนาม
มาก่อน เช่น ลักษณะนาม kon1 มีอรรถลักษณะ [ซ้อน]" เดิมเป็นคำนามหมายถึง ซ้อน
ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าความหมายเฉพาะตัวของลักษณะนาม เป็นความหมายที่นำมาจาก
ความหมายของคำนามเดิม ในบทที่ 5 ผู้วิจัยจะได้นำอรรถลักษณะที่เสนอไว้ในบทนี้ไปแสดง
สำหรับคำนามเมียนแต่ละคำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย